

Mecienik naponta reggel.
Szerkesztőség, kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Rex. Ferdin-
and (József főherceg-ut) 4.
Telefon: 151 Sürzőnvcim:
Közlöny. Arad. Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona,
kiadása és rotációs nyomása

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: éven-
t 1080, félre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lej
Külföldre havonta 50 Lej
több : Éves szám 5 Lej
vasárnap 6 Lej. : (Bucur-
estiben 50 ban felár.)
Hirdetések tarifa szerint

XLV. évfolyam, 7. szám. * főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Péntek, 1930. január hó 10.

Nábobok alkonya.

Az aradmegyei svábok évszázadok óta mintaképei a szorgalomnak, a takarékoságnak. Kötő gazdasági érzékkel a vagyonosodás olyan arányait produkálták, hogy követendő példaként szolgálhattak minden időben a magyar és román közösségeknek, ahová fiaik beke-
lődtek. A földművelő svábok gazdálkodást törekvése nem állott meg a paraszt-telek határainál, hanem a német vasakat és kitartás sok helyütt a közép, sőt nem egyszer a nagybirtokos osztály méretei felé ambicionálta őket.

Rendkívüli és valóban szokatlan esemény gyanánt kell megállapítani azt a sajnálatos tény, hogy a mai rettenetes gazdasági körülmények kezdték ezt a konzervatív fajt is. Olyan hírek jönnek a megye különböző pontjairól, melyek elszomorítók, de szomorúságukban is tanulságosak. Egyik Aradhoz közeli és német nagyközségben régi, dúsgazdag svábeszaládok állanak pusztulás előtt. Olyan családok, melyeknek vagyoni helyzetük már béke-
ben is fényes volt, igénytelenységük ellenére is több száz holdat kitevő birtokok gazdái voltak külön-külön.

A földműves nép földhíessége közismert. Évszázadokon át példaképpen szolgálhattak mindenkinek az a józan gazdasági elv, hogy a föld hasznát újra földbe kell befektetni. Az aradmegyei svábok letéteményesei voltak ez elvnek. A háború utáni időknek kellett elkövetkezni, hogy a földvásárlás gyorsabb tempóra karkalja ezt a józan népet. És a kornak rohamos tempója lett a végzetük.

A földreform végrehajtása után megindult a birtokok vándorlása egyik kézből a másikba. A földművelők földesgazdákká, a nagybirtokosok törpebirtokosokká, vagy földönfutókká lettek. A régi nagybirtokosok, akiknek a sok ezer holdból megnagyitak néhány százat, nem tudott beleilleszkedni az új helyzetbe, inkább tulajadott lecsökkent birtokán, összeszedte sátorfiját és itthagya Erdélyt. Ezeket a megkisbbedett birtokokat igyekeztek megvásárolni, egymással versenyre kelve, az aradmegyei svábok. A régi földhíesség érzete kergette őket. Az emléke amaz időknek, amikor felgyűltemlett a ládában a pénz, de nem volt föld. Csak-hogy ezuttal nem egy-két, vagy három holdnyi területekről volt szó, hanem száz, meg száz holdakról. És bekövetkezett a megfordított állapot: az eladó föld lett több, mint a pénz. A derék, a józan, a realitás szobrának tartott sváb gazda a bankhoz fordult és kölcsönt vett fel. Abban bízott, hogy az új föld kitermi a vásárlási árat. Talán arra is gondolt, hogy jelentős haszonnal tud majd a vásárolt birtokon. Az évszázadokon át tántoríthatatlannal előrelátó, józan sváb beállt — spekulánsnak.

Jött az áldatlan, a mindent elsorvasztó gazdasági krízis. A kamat toronymagasságnyra szökött fel. A gabona ára pedig mélypontra süllyedt alá. Amit az új birtok termelt, az a kamatok fizetésére sem volt elég, nem-hogy a vételárat törleszteni lehetett volna vele. Magában a föld árában pedig a legelképzhetetlenebb dekonjunktúra állott be. Amikor az új gazda kétségbeesésében kísérletet tett a bankpénzen vett birtok értékesítésére, elképedve állapíthatta meg, hogy már a felét sem tudja elérni annak az árnak, amennyiért a földet vásárolta. Egy szomorú napon pedig arra ébredt, hogy elszórt minden, nemesak az új föld, hanem az is, amit apja, nagyapja, sok doigos generáció évszázadokon át szerzett.

A magyarok nem a „non possumus” elvével jöttek Hágába.

Elvi megállapodás jött létre a bolgár jóvátétel kérdésében. — „Nincs magyar kormány, mely az eddigi álláspontból engedni tudna.” — Nem szabad háborgatni többé Európa békéjét.

Hágából jelentik: A keleti jóvátétel kérdé-
sével foglalkozó bizottság ma délelőtt a bolgár ügyben elkészült tervezetet vitatta meg. A magyar kérdésben folytatták a bizalmas megbeszéléseket, amelyek nem sok eredményre vezettek. Az olasz sajtó a magyar ügy mellett ir és ny véli, hogy megegyezés jön létre mégis a kérdésben.

Gróf Bethlen István miniszterelnök ma Venizelossal tárgyalt, aki közvetíteni óhajt a magyar ügyben Románia és Magyarország között. Hír szerint, egy hollandi lap írja: L'oucheur, a keleti jóvátételi bizottság elnöke is közvetíteni kíván a kérdésben.

Benes cáfol.

Gróf Bethlen István dr. Benes Edének az Intranszigeantban megjelent nyilatkozatára vonatkozólag kijelentette, hogy Magyarország számára olyan feltételeket jelent Benes néhány megállapítása, amelyek elfogadhatatlanok. A gyakorlati életben ugyan nincsenek igazságok és szabályok, — mondotta a miniszterelnök — azonban a jóvátétel dolgában olyan platformot kell találni, amely megfelel a magyar bel- és külpolitikának.

Hágából jelentik: Valko Lajos magyar

Az európai helyzet — kártyavár.

Hírek szerint egy nagyhatalom képviselője felhívta a kisantant figyelmét arra, hogy tartsa is békülékeny magatartást, mert a helyzet ma Európában kártyavárszerű és félsz, hogy az 1919. óta felépített rendszert egy könnyelmű makkasság felborítja.

Benes megcáfolt, de mégis nagy port felvert nyilatkozatára a magyar miniszterelnök köréből származó kijelentés szerint, a csehek által támasztott követelések elleni tiltakozás egyszersmind nem jelenti azt is, hogy a magyar delegátusok a non possumus elvével jöttek volna. Ha ugyanis olyan megoldás vetődne fel, amely számot vet a magyar jogügyi és pénzügyi helyzettel, akkor nem lesz akadály a magyar beleegyezésnek sem és ez végre megteremtené a háború romjai eltakarításának folyamátát.

Hágából jelentik: A keleti jóvátételi bizottság délelőtt a bolgár kérdést tárgyalta, de Titulescu magatartása miatt most sem jutottak megegyezésre. Titulescu kijelentette, hogy Románia nem fogadhatja el a zárójegyzet tervét.

Ezek után Bulgáriát a hitelezőkkel való közvetlen tárgyalásra utasította a bizottság és a bolgár kérdést levették a napirendről.

Arról is beszélnek, hogy a magyar kérdést nem szombaton, hanem már holnap tárgyalják.

A hatos bizottság ma délelőtt háromnegyed tizenkettőtől háromnegyed kettőig tartó tárgyaláson megkezdte az elintézetlen pénzügyi kérdések összeolvasását. A havonkénti fizetést tárgyalták

... Ujból megdőlt ezzel egy régi axioma, mely azt tartotta, hogy úgy kell gazdálkodni, mint a józan paraszt. Vagy talán, a mi jobbsorsra érdemes aradmegyei sváb gazdáink szerencsétlenségét is az okozta, hogy gazdag-

külgyminiszter ma meglátogatta Schoorer osztrák birodalmi kancellárt.

Hágából jelentik: Az Intranszigent tegnapi számában Benes interjúját közlő cikkre vonatkozólag a Cseh Távirati Iroda felhatalmazást kapott annak kijelentésére, hogy

Benes nem folytatott beszélgetést a lap hágai levelezőjével és egyáltalában nem tett olyan nyilatkozatot, amelyet a lap neki imputált.

Hágából jelentik: A kisantantnak Magyarország-ellenes sarkokampányának tengelyében az a híresztelés áll, hogy Magyarország engedett volna álláspontjából. Magyar körök ezzel szemben leszögezik, hogy a híresztelés nem felel meg a valóságnak. Magyarország fenntartja azt, hogy 1943. után nem fizethet jóvátételt és hogy a békeszerződés 250-ik szakaszának érintetlennek kell maradnia a magyar vagyoni megőrzése érdekében. Magyarország álláspontja nem a magyar belpolitika, vagy egyes párt érdekét fedi, hanem a magyar pénzügyi és gazdasági helyzetből fakad.

Nincs magyar kormány, amely az eddigi lefektetett álláspontból engedni tudna, mert az súlyos felelősséget jelent a jövő nemzedékkel szemben.

le, de eredményre nem jutottak. A tárgyalást délután folytatták.

Tardieu és Briand ma látogatást tettek Curtius és Wirth német birodalmi minisztereknél, akikkel kizárólag a tegnap átnyújtott francia javaslatról tárgyaltak, amely arról szól, mi lenne a teendő Németország ellen, ha az a Young-tervet egyoldalúan felmondaná? A francia felfogás szerint ekkor az ügyet nemzetközi fórum, minden bizonnyal a hágai döntőbíró elé kellene utalni, amely a versaillesi szerződést léptetné életbe.

Minden pénzügyi kérdést likvidálni kell

Párisból jelentik: A Páris Midi hágai levelezője beszélgetést folytatott Marinkovics jugoszláv külügyminiszterrel a keleti jóvátétel ügyében. Marinkovics szerint a kisantant egységes abban, hogy

valamennyi pénzügyi kérdést végleg likvidálni kell, mert ezekkel nem szabad háborgatni többet Európa békéjét.

— Jó remény van arra — mondta a külügyminiszter — hogy Bulgáriával és Ausztriával megegyezés jön létre a jóvátételek ügyében. A magyar kérdés azonban már nehezebb, de remélni szeretné Marinkovics, hogy sikerül a magyar állammal is megegyeznie, hiszen ez a jóvátétel kérdése csak örökös surlódásokra ad alkalmat.

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia a hágai konferenciáról cikket ír, amelyben megállapítja, hogy az olasz delegáció azzal a szigorú utasítással érkezett Hágába, hogy ott a

ságuk idején elfeledkeztek róla, hogyan dolgoztak azok az egyszerű földesgazdák, akiknek unokái akkor pusztultak el, amikor nábobok lettek.

Sentor.

magyar álláspontot támogassa és azt segítse győzelemre.

Londonból jelentik: A Manchester Guardian ismerteti a magyar jóvátétel ügyét és megállapítja azt, hogy a magyar optások hatezer kártérítési perrel fordultak az utódl-

A bolgárok évi 11 millió aranyfrankot fizetnek.

Hágából jelentik: A magyar jóvátétel kérdése szombaton kerül napirendre. Magyarország álláspontját Bethlen István gróf fogja kifejezni. Vasárnap egész nap ugyancsak a magyar kérdést beszélik meg. Ma délután az angol, francia és olasz delegátusok megbeszélésre ültek össze, hogy közvetítő javaslatot készítsenek el, amely a megegyezés tárgyi alapjait szolgálhat. Ha ez sikerül, úgy holnap bizalmas értekezleten tájékoztatják az érdekelteket a helyzetről. Hír szerint a közvetítő javaslatban a nagyhatalmak nem ejtik el a döntőbíráskodás elvét.

Hágából jelentik: Ma ismét a bolgár jóvátétel ügyét tárgyalták. Több vitás kérdés van és ezek közül hármat ma tisztáztak.

A megállapodás szerint a bolgárok évi 11 millió aranyfrankot fognak fizetni.

Nem jött létre még megállapodás a következő kérdésekben: A bolgár követelések Romániával szemben a kisajátított magánvagyonokért, a hitelező államok követeléseit Bulgáriával szemben, valamint a kölcsönös követelések ügyében. A bolgárok meg gondolási időt kértek a javaslatok megtárgyalására. A mai délutáni ülés elmaradt és szombaton folytatják a bolgár kérdés tárgyalását. Azt remélik, hogy akkor megegyezést sikerül létrehozni.

Hágából jelentik: A hágai konferencián résztvevő sajtódelegátusok holnap tartják meg szokásos bankettjükét, amelyen a delegáció elnökei is részt vesznek. Az emlékül átadott díszes menükártyákat Dezső és Kelen magyar rajzoló művészi rajzai díszítik.

Hágából jelentik: Benes cschszlovák külügyminiszter ma nyilatkozott egy holland tudósító iroda szerkesztőjének. A külügyminiszter kijelentette, hogy véleménye szerint a hágai konferencia a legértékesebb „likvidáló” értekezlet. Megállapította, hogy Magyarországnak hozzá kell járulnia ahhoz, hogy a kisantant-államokkal együttműködjön, mert nem maradhat jelenlegi elszigetelt állapotában. Közép-

lamok ellen, amelyek birtokaikat a trianoni békeszerződés 250-ik paragrafusára ellenére elkönfiskálták. A lap megjegyzi, hogy ideje volna érvényt szerezni ennek a paragrafusnak. Kétféle, hogy a magyarok elfogadják a kisantant most kidolgozott közvetítő javaslatát.

európában csak Magyarország bekapcsolódásával alakulhat ki a normális helyzet.

Hágából jelentik: Parker Gilbert ma intim körben azt a nyilatkozatot tette, hogy aggodalommal várja dr. Schlacht, a Német Bi-

A tartományi igazgatók ma lelelték az csaut.

Maniu miniszterelnök beszéde. — „Kötelességünk Mihály király trónja körül diszörtséget állani.”

Bucurestiből jelentik: A tartományi igazgatók ma délelőtt megjelentek Maniu Gyula miniszterelnök előtt és lelelték a hivatali esküt. Az aktus után Popescu Zamfir lelkész intézett beszédet az ország közigazgatási fejéhez, majd Maniu Gyula miniszterelnök tartott hosszabb beszédet a tartományi igazgatók előtt.

A miniszterelnök rámutatott arra, hogy a kerületi igazgatók történelmi fontosságú melétőségét öltönek be és óriási a felelőség az új közigazgatási reform alkalmazásánál, mert az ő működésük adja meg a törvény karakterét. Kérte, hogy teljes bizalommal dolgozzanak a decentralizáció érdekében és soha ne feledjék el azt, hogy az állam tisztviselői a polgárság szolgálatában állanak és minden vonalon a nép szabad akaratának kell meg-

nyilvánulni. A decentralizáció — mondotta a miniszterelnök — nem jelenti a helyi érdekek támogatását az állam magasabb érdekein túl és semmi körülmények között sem szabad a nemzeti egység eszméjét meghamisítani.

— Mindnyájunknak — fejezte be beszédét a miniszterelnök — kötelességünk a haza javára dolgozni és Mihály király trónja körül diszörtséget állani. Végül felhívta a miniszterelnök az újonnan kinevezett tartományi igazgatókat, hogy mindent kövessenek el az állam fejlődése érdekében.

A nagyhatású beszédre Camarasescu tartományi igazgató válaszolt, aki kijelentette, hogy mindannyian át vannak hatva a közigazgatási reform nagy és fontos céljaitól és mindenkor a miniszterelnök szellemében fognak dolgozni.

Az új lakbérleti törvény felszabadítja a lakásokat.

További kedvezményben csak a köztisztviselők és a kislakások bérlet részeseülnek.

Bucurestiből jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Lunian igazságügyminiszter nyilatkozatot tett, amely szerint az ezévi lakbérleti törvénytervezet már készülöben van és azzal olyan időben lép a nyilvánosság elé, hogy az érdekeltek nem maradnak az utolsó percig a bizonytalanságban.

Az új törvény tervezete néhány szakaszról fog állani és az bizonyos kategóriákra meghosszabbítja a jelenlegi törvényben foglaltakat. A további kedvezményben csak a köztisztviselők és a kislakások bérlet részeseülnek, míg a lakások nagy tömege a szabad rendelkezés alá kerül.

A hóhér.

Irta: Füredy Vince.

A Lyon—párisi express indulásra készen benn állott a lyoni pályaudvar hatalmas csarnokában. Néhány perccel a kalauz sipjele előtt egy férfiakból álló társaság szállott fel az egyetlen elsőosztályú Pullmann-kocsiba, ahol még el sem heyezhettek kényelmesen, midőn a vonat mozgásba jött és csakhamar gyors egymásutánban hagyta el az egymásra következő kisebb állomásokat.

A társaság tagjai igen előkelő férfiak voltak. A legidősebb közöttük egy bájos öregúr, kit a többiek a kora miatt is tiszteletteljesen tegeztek csak, vicomte Rochefoucauld, Franciaország egyik legrégebbi nemesi családjából származott. Vele szemben De Saint Croix márki ült, mellette gróf Xafer Hibould-Hibould. Jobb oldalán a negyedik férfi: Lamartière báró. Jelenleg Franciaországot mint diplomata szolgálja, egy külföldi nagykövetség mellé lévén hoztva, mint követségi tanácsos. A társaság ötödik tagja báró Victor Villefort La Rochefoucauld vicomte mellett foglalt helyet, mellette La Rochefoucauld vicomtenak és festőművész.

Őt legjobban érdekli a táj, amely kétoldalt roppant gyorsasággal elszűnik a vonat mellett. Alig figyel oda arra a beszélgetésre, melyben arról a lezajlott esküvőről van szó, amelyről most vannak visszatérőben. Párisba egy Lyon mellett birtokról, ahol mindnyájuknak közös ismerőse, illetőleg De Saint-Croix márkinak a fiatalabbik fivére, egy Leo de Saint-Croix márki lépett házasságra egy

ottani szintén előkelő francia nemesi család leányával, Genovevával.

A diskurzust a fülkébe belépő kalauz zavarta meg a jegyekért s egyben felhívta a társaság figyelmét, hogy az étkezőkocsiban menü várja őket.

Átmentek az étkezőbe, ahol a széles ablakokon a repülő táj többet mutat magából, mint a fülkében s a fehér abroszok világítják meg még jobban az amugyis világos terem belsejét.

Rajtuk kívül még csak egy férfi ült az étkezőben, aki éppen belépéskor rendelte meg teáját.

Victor Villefort báró a művész szemével nézte a változó képet, mellyel betelni soha nem tudott, bár nem tudni hányadszor utazott erre is és a világ legszebb tájain is.

Gróf Hibould-Hibould kimutatott az ablakon:

— Amerre most a vonat fut, kilométereken át a nagy forradalom előtt, 150 éve őseim birtokai voltak ezek a földek.

De Saint-Croix márki családjának már két generáció óta nem voltak földbirtokai, egykedvűen intett:

— Százötven esztendő! Kihuzták alólunk a bázist, a földet. A családok előkelősége abban rejlik, hogy egy birtokban hány száz esztendeig ültek. Mert hiszen ősei mindenkinek vannak, még a kutyának is, mert máskülönben nem létezne.

— Jó! Jó! — felelte gróf Hibould-Hibould, — de bocsáss meg, ha éppen rád hivatkozom. Nem érzed-e még ma is minden izedben arisztokratának magadat, dacára annak, hogy nem támaszt alá semmiféle birtok s

atyádnak sem volt birtoka. A lényeg az, hogy ki tud mutatni, hogy kik voltak az őseid. Ami téged illet, ezt számos generációra vissza tudod vezetni. És éppen ebben különbözünk a polgártól, aki nagyapjának is már csak foltos térdéről tud, amelyen gyermekkorában lovagolt.

— Azt gondolod? — kérdezte De Saint-Croix márki. Félek, hogy birtok nélkül az én unokám is csak a térdemre fog emlékezni, lábába folyik ereiben arisztokrata vér.

— Ez ki van zárva — felelte a gróf tiltakozóan.

— Egy gazdag polgár hamarabb ki fogja tudni mutatni az őseit — folytatta a márki — kétszáz év múlva, mint az én unokám, akire nevemen kívül nem hagyok semmit. A vagyon az, ami a nemességet teszi; a generációkon átöröklődő vagyon, amelyhez minden nemzedék huz és összetartja a családfát.

— Nos hát szeretném látni azt a gazdag származású polgári egyént, aki bár örökölte is a vagyonát, ki tudja-e okmányokkal mutatni őseit!

A pincér lépett ebben a percben az asztalukhoz és megzavarta a társalgást.

A gróf halkán megkérdezte tőle, nem ismeri-e véletlenül azt az urat, aki az ő társaságukon kívül még az étkezőben van.

— Az Monsieur Adolph Grandroup, a háborúban meggazdagodott hadseregszállító. Ismerem a párisi Grand-Caféból, ahol ő törzsvendég volt, én pedig ott kezdtem, mint pincér.

— Ugy? Köszönöm.

A gróf felállott. Egyenesen a meglepett Grandrouphez lépett:

— Monsieur! Megbocsásson — s itt a ne-

Csődöt kért maga ellen a Lloydul Roman biztosító intézet

A Frankfurter Biztosító összeomlása válságos helyzetbe hozta fiók-vállalatát. A frankfurter anyaintézet megtagadta a Lloydul Roman szanálását.

A temesvári törvényszék ma elrendelte a csődöt.

(Temesvár, január 9.) Ma délelőtt feltűnést keltő csődkérelem érkezett a temesvári törvényszékhez. A Lloydul Roman biztosító intézet, amelynek Aradon is van fiókja, beadvánnyal fordult a bírósághoz és kérte a csőd-eljárás megindítását. A biztosító intézet — amelynek Aradon és Aradmegyében is igen tekintélyes érdekeltségei vannak — már hetek óta nagy nehézségekkel küzdött és vezetősége mindent elkövetett a szanálás érdekében.

Még az elmúlt év őszén történt, hogy az egyik legtekintélyesebb német biztosító intézet a Frankfurter Biztosító válságos helyzetbe került. Ennek következményei a Lloydul Romanmal is mutatkozni kezdtek, mert a válságos helyzet került Frankfurter Biztosító a temesvári részvénytársaságnak anyaintézete volt és részvényei száz százalékig az ő tulajdonát képezték. A társaság ezután mindent elkövetett, hogy az intézetet egy belöldi biztosító vegye át. Részletes kimutatást készített a vezetőség a Lloydul Roman anyagi helyzetéről és kimutatták, hogy

az életbiztosítási felek a fennálló fedezetek alapján életbiztosításaik visszavásárlási értékét megkaphatják.

mert a társaság tulajdonát képező temesvári és nagyváradi ingatlanok erre teljes fedezetet nyújtanak. A kereskedelmi minisztérium 3 és fél millió lejt betáblázott erre a célra az ingatlanokra és így remény volt arra, hogy a szanálás sikerülni fog. Az egyik belöldi biztosító hajlandó is volt a Lloydul átvenni, ha a Frankfurter Biztosító likvidáló bizottság hajlandó további áldozatokat hozni. Hosszas tárgyalások után megérkezett Temesvárra dr. Hirschfeld a Frankfurter Biztosító likvidáló bizottságának delegátusa, aki a megbeszélések eredményeként kijelentette, hogy

hajlandók három millió lej összeg erejéig újabb áldozatot hozni a Lloydul Roman végleges szanálása érdekében.

A megállapodás előtt az egyik bucuresti-i biztosító intézet vezetője azonban meghiusította a

végleges megegyezést. Közölte a Frankfurter Biztosító megbízottjával, hogy a román törvények értelmében

a Frankfurter Biztosító Intézet mint különálló jogszemély nem köteles a Lloydul szanálása érdekében áldozatokat hozni még abban az esetben sem, ha a részvények száz százalékban is az ő tulajdonát képezték.

Ezek után dr. Hirschfeld közölte a Lloydul Roman vezetőivel, hogy ilyen-körülmények között nem hajlandó újabb áldozatokat hozni s csak a Frankfurter Biztosító által garantált biztosítások összegét fogja esetleg részben kiegyenlíteni.

Ilyen előzmények után az intézet vezetősége nem tehetett egyebet, mint csődöt kért maga

Katonai szemle Rómában a királyi násznép előtt

A magyar kormány és Budapest üdvözlözte Mussolinihez.

Rómából jelentik: Az olasz, a belga és más külföldi uralkodók, hercegek, követek s a diplomáciai kar tagjai ma délelőtt résztvettek az olasz trónörökös esküvője alkalmával rendezett katonai díszszemlén, amelyen 22.000 katonára vonult fel. Az egyik ezredet maga a trónörökös vezette. A szemle ideje alatt a gyakorlótér felett 300 repülőgép keringett.

Budapestről jelentik: Vass József népjóléti miniszter, miniszterelnökhelyettes, ma a magyar kormány nevében, az olasz trónörökös esküvője alkalmából a következő táviratot intézte Mussolini olasz miniszterelnökhöz: „Az olasz honra nagyjelentőségű nap

ellen. Az intézet vezetőségétől nyert információk szerint a társaság aktívái legalább megközelítőleg fedezik a passzívákat és a feleket lényegesebb károsodás nem éri. Az életbiztosítási felek biztosításaik visszavásárlási értékét megkaphatják. Az elemi károsultak között csak azok nem nyertek eddig kielégítést, kiket elutasítottak, vagy pedig, akikkel perben áll a vállalat, mert túlzott, vagy nem jogos követelésekkel léptek fel.

Értesüléseink szerint Popovicu temesvári kereskedelmi és ipari felügyelő a napokban lépéseket fog tenni a külügyminisztériumban, hogy diplomáciai úton kényszerítsék a Frankfurter Biztosító szanáló bizottságát, a Lloydul Roman ügyének rendezésére. Hogy ennek az intervencióknak milyen következményei lesznek és a csődöt ez mennyiben fogja befolyásolni, azt előrelátni még nem lehet.

A csődkérelmet az intézet ügyvédje tegnap délben nyújtotta át a temesvári törvényszéknél, ahol ma döntöttek a kérelem felett és a biztosító társaság ellen elrendelték a csődöt. A tömeggondnok Fehér Antal ügyvéd, nyug. táblabíró lett, míg helyettesül Nyisztor Demeter neveztek ki. A bejelentési határidő: február 22.

alkalmából, amikor a piemonti herceg, trónörökös, az olasz nép szeretetétől övezve házasságot kötött Mária Jose belga királykisasszonnyal, különösen nagy örömmel jutatom a magyar kormány nevében nagyméltóságodhoz szerencsekívánataimat. Hő óhajom, hogy a házasság boldog legyen és az olasz nép felvirágozzék.”

Budapestről jelentik: Budapest tanácsa ma az olasz trónörökös esküvője alkalmából üdvözlő táviratot intézett Róma kormányzójához, akítől ma este választávirat érkezett, amelyben megköszönte az üdvözlést.

Véres tüntetés a csernovitzi hadbírótság előtt.

Kommunisták megtámadták a karhatalmat. — Több súlyos sérülés történt. — Egy kommunista-per botrányos előzményei.

Csernovicból jelentik: A csernovici hadbírótság tegnap reggel 8 órára nagyszabású

kommunista-per tárgyalását tüzte ki. Huszonöt vádlottja van a pernek, akik karácsony alatt hatalmas tüntetést rendeztek Csernovitzban, amely kisebbszerű lázadás jellegűvel bírt.

A tárgyalás előtti napon a hadbírótság értesítést kapott arról, hogy a kommunista párt újabb nagyszabású tüntetésre készül s meg akarja akadályozni a tárgyalás lefolyását. A bíróság karhatalmat vonultatott az épület elé és a tárgyalás megkezdése után bebizonyosodott, hogy a kommunisták tényleg nagy tüntetésre készültek.

Közel 500 főnyi tömeg jelent meg a hadbírótság épülete előtt és követelték, hogy a kordonon engedjék át őket, mert részt kívánnak venni a tárgyaláson.

A karhatalom parancsnoka a kommunisták kérését megtagadta.

mire 150 ember megtámadta a karhatalmat és véres verekedés fejlődött ki. Mindkét oldalon számos súlyos sebesülés történt.

A katonaság 40 munkást letartóztatott. A tárgyalást, miután a per koronatanúja nem jelent meg, január 11-re halasztották el.

Egy román tudós északsarki utra indul

Az expedícióhoz számos francia professzor is csatlakozik.

Bucurestiből jelentik: Du mbrava Constantin professzor ma jelentést tett a külügyminisztériumnak, hogy az év nyarán északsarki expedícióra indul. Tizennégy hónapig szándékszik az északi sarkon maradni és ez idő alatt fontos kutatásokat eszközöl. A professzor jelentése szerint az expedícióhoz már számos jeles francia tudós jelentkezett a csatlakozásá-

vét mondta — talán hallotta is az inént azt a vitát, amelyben azt bizonygatom, hogy az arisztokrácia abban különbözik a polgárságtól, még akkor is, ha már esetleg vagyontalan is, hogy ki tudja mutanni őseit generációkon keresztül s bizonyítani tudja, hogy azok egy és ugyanazon birtokban ültek hajdan, évszázadokon át. Engedje meg, hogy bemutassam a társaságnak.

— Vicomt La Rochefoucauld, De Saint-Croix márki, báró Lamartière, báró Victor Villefort.

Monsieur Grandroup sorra meghajolt és a nevét mondta.

— Arra kérem Önt — miután tudja már miről van szó — hallgassa meg, míg visszavezetem az urak származását néhány generáción s azután kérem, őszintén mondja meg nekünk, hány óséről tud?

Grandroup megbámulta a fejét.

— Tehát vicomte La Rochefoucauld atyja 1871-ben a fenyegetett országrészek kormánybiztosa, nagyatyja Napoleon minisztere, dédatyja feje röviddel XVI. Lajosé után hullott a kosárba.

Grandroup kissé meghajolt és zavartan nézett a vicomterre.

— De Saint-Croix márki, atyja londoni nagykövet, nagyatyja 1871-ben a déli nemzetőrség parancsnoka, dédatyja a guillotine alatt vértzett el.

Grandroup ismét meghajolt s arcán látványos lett a zavartság.

— Lamartière báró atyja aktív diplomata, nagyatyja 1871-ben miniszter, dédatyját a forradalom ítélte halálra.

Grandroup újra ismét zavarttá vált.

— Báró Victor Villefort atyja a szenátus elnöke, nagyatyja Napoleon gyarmatügyi minisztere, dédatyja a rémuralom mondogta ki a halálos ítéletet.

Grandroup most egy lépést visszalépett, de Hibould-Hibould gróf marasztaló hangon folytatta:

— Szerénységem atyja hivatalt viselt a polgári Franciaországban, nagyatyám Napoleon államtitkára volt, dédatyám életét a guillotine alatt fejezte be egy nappal a rémuralom bukása előtt a szerencsétlen költő, Andre Chenier-rel.

Grandroup az előtte álló asztalra támaszkodott, mintha el akarna esni.

— S most kérjük Önt — mondotta a gróf, — csak addig, ameddig vissza tudja vezetni atyját, nagyatyját, dédatyját, mondja meg, mik voltak?

Grandroup mereven nézett maga elé s azután szilárd hangon s egy arcizom rándulás nélkül így szólt:

— Én nagybirtokos és szeszgyáros vagyok. Atyám gazdag kereskedő volt, nagyatyám hentes volt Párisban és dédatyám hóhér volt a rémuralom alatt. Sámson, a hóhér.

Az urak meghajtották magukat s monsieur Grandroup az első állomáson leszállott.

A vonat egy néhány óra múlva befutott Párisba.

KERPEL 100,000 kötetes kölcsönkönyvtára.

Havi díj 80 vagy 40 Lej, esetleg kötetenként 3 vagy 4 Lej. A könyvek nagyrészt újak és tiszták.

A kényszeregyezségi törvény megváltoztatását követelik.

A bucaresti-i kamara küldöttsége Junian igazságügyminiszter előtt. — Meg kell védeni a hitelezők érdekeit. — Csak az kérhessen kény szeregyezséget, akinek aktívái meghaladják a passzívákat.

Bucurestiből jelentik: Junian igazságügyminiszternél ma a bucaresti-i kereskedelmi és iparkamara népes küldöttsége jelent meg és kérte a kényszeregyezségi törvény módosítását. A küldöttség szónoka rámutatott arra, hogy amilyen szépen látszik a törvény az elméletben, olyan hibás a gyakorlatban. Alkalmazása körül már eddig is nagy nehézségek merültek fel és

gyakorlati eredménye az, hogy a hitelező egy napon arra ébred, hogy követeléseai a felére apadnak le.

A törvényben megállapított eljárás olyan lassú, hogy lehetetlenné teszi a veszélyeztetett

hitelezői követelés megvédését.

A küldöttség javaslata szerint a törvényt olyan értelemben kell módosítani, hogy

csak az kérhessen kényszeregyezséget, akinek passzívái nem haladják meg az aktív vagyont. A kvótát legalább hatvan százalékos minimumában kell megállapítani.

A legfontosabb követelésnek jelentette ki a kamara küldöttsége azt, hogy az adós vagyona már a kényszeregyezés iránti kérvény beadásakor egy háromtagú hitelezői felügyelőbizottság ellenőrzése alá kerüljön.

A rendőrség pornografikus képeket keresett ma Bereczky Károly fényképésznél.

Bereczkyné jelentette fel a férjét. — A rendőrbizottság házkutatása eredménytelen maradt. — Cucu Vazul dr. főorvos nyilatkozik az őt ért vádakra. — „Még egyszer kiállítanám az orvosi bizonyítványt.”

(Arad, január 9.) Bereczky Károly aradi fényképész és felesége között támadt családi perpatvar, ma már a rendőrséget is foglalkoztatta. Bereczky Károly fényképész ellen felesége feljelentést adott be az aradi államrendőrségen, amely szerint a fényképész műtermében különböző pornografikus fényképek vannak elrejtve, amelyeket Bereczky zsarolásra és az erkölcselenség terjesztésére használt fel.

Ma délelőtt rendőrbizottság jelent meg a műteremben és az ügyészség engedélyével házkutatást tartott. A kutatás alkalmával a bizottság nem találta meg az említett képeket. Bereczky Károly átadott a rendőrkészlet titkárnak néhány meztelen nőt ábrázoló fényképet, de azok nem igazolták Bereczkyné vádjait.

Felkerestük Bereczky Károlyt, aki elmondta, hogy a rendőrbizottság a lakásán is házkutatást tartott, azonban az említett pornografikus képeket nem találta meg ott sem, mivel ilyenek nem is voltak lakásán. A rendőrkészlet titkárnak saját maga adott át

néhány fényképet, de azokat zsebében tartotta.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste az ügyben dr. Cucu Vazul városi főorvost, aki ellen azt a vádat emelték, hogy a Bereczky Károlyné elméleti állapotáról szóló bizonyítványt aláírta anélkül, hogy megvizsgálta volna az uriaszonyt. A főorvos a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— A bizonyítványt aláírtam. Vizsgálat nem kellett, mert Bereczkyné többször járt nálam és ismerem állapotát. Tovább megyek. Ha ma sor kerülne rá, ugyanazt a bizonyítványt megint aláírnám, mert véleményem szerint feltétlenül szüksége van kórházi kezelésre. A kiszállott szakértők szerint sem normális Bereczkyné állapota, a véleményeltérés csak ott van, hogy szükséges-e a zárt intézetben való kezelés. A bizottságban résztvevő szakértők szerint nem szükséges, szerintem igen. Ez már felfogás dolga. Semmi szabálytalanság az ügyben nem történt és így nyugodtan várom be a jelzett vizsgálatot.

Irodalom és művészet

* **Heti műsor.** Péntek: Tizenyolc évesek (vigilátékudonság, itt először. A bérl.) Szombat: Tizenyolc évesek (vigilátékudonság, itt először. B. bérlet.) Éjjel 11 órakor: Szerelmi ABC (vigilátékudonság, itt először.) Vasárnap délután fél 4 órakor: Pók (bűnügyi dráma, énekkel és táncsal, teljes kabaréműsorral, mérsékelt helyárrakkal.) Este: A bor. (Gárdonyi Géza népszínműve. C. bérlet.)

* **Magyar énekesnő a prágai operában.** Prágából jelentik: Zoltán Irén énekesnőt, a Városi Színház volt tagját, leszerződötték koloratur-énekesnőnek a prágai operához.

* **Az aradi színházi iroda közleményei.** Tizenyolc évesek, Lakatos László pompás, a mai élethől merített vigilátéka ma este először kerül színpadra az aradi színházban. Lakatos László minden darabja egyszerűen huncoktatja a mai ifjúság szerelmi életét, a Tizenyolc évesekben a 18 esztendő lány tétovázik 18 éves pártása és a kiforrott Férfi között. Végül is a Férfit választja, akinek egzisztenciája és életpéldája van. Fekete Irén, Szepessy Edith, Csengery Ica, Homokay Fülde, Joanovits a főszereplői a Tizenyolc éveseknek, amely szombaton is színpadra kerül. — Szerelmi ABC a címe annak a francia vigilátéknak, amelyet szombaton 11 órai kezdettel éjjeli előadás keretében mutat be a társulat prózaegyüttese. Francia a szerzője a vigilátéknak, amelyet magyarra Héltai Jenő fordított. Arról van benne szó, hogy egy fiatalember, aki szerelmet keres, egy kokott haló-

szobájába toppan, amiből aztán a mulatságos helyzetek egész sora adódik. Szendrey igazgató, Izsáky Margit, Homokay a főszereplői. — Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal fél 4 órai kezdettel: Pók, a szenzációs bűnügyi dráma, teljes kabaréműsorral. — Este pedig a Bor elevenedik fel, Gárdonyi Géza remek népszínműve.

* **Fischer igazgató második irodalmi előadása** péntekről jövő szerdára marad. Már tegnap is, midőn Vörösmarty írói egyéniségének és kora irodalmának vonzó előadásban jellemző képét rajzolta meg, lázasan meghívta magyarozott a Kulturális Kölcsey közönségnek. Január 15-ikén folytatja Fischer igazgató előadását Széchenyi és Kossuth írói egyéniségének és koruk szellemének magyarázatával.

Amanullah nem engedik vissza hazájába.

Németország, Anglia és a szovjet követek kérték az afgán király visszahelyezését.

Peshavárból jelentik: Nadir afgán király együttes értekezletre hívta össze a törzsek főnökeit, akiknek bejelentette, hogy Németország, Anglia és a szovjet megbízottai megérkeztek az országba. A diplomatáknak egyöntetű óhajuk volt az — mondja a törzsfőnök Nadir kán — hogy Amanullah visszatérjen az országba és erre vonatkozó határozatukat kérte ki a törzsfőktől. A határozat egyöntetű tiltakozásba tömörült, mert nem engedhetik meg Amanullah visszatérését.

Vil anylám pák, gramofonok, rádiók és kerékpárok legolcsóbban

Schwartz Árpád-nál

Str. Brancoviei 1. (Farkas pálinkaüzlettel szemben.)

Ezentul az állam fizeti a rendőrség kiadásait.

Aradvárosa három és félmillió lejes tehertől szabadul meg az új kormányintézkedés következtében.

(Arad, január 9.) Jelentős eredményről érkezett hír Bucurestiből Luta Corneliu dr. interimár-bizottság elnöke bucaresti-i munkájáról. Az Aradi Közlöny már beszámolt arról, hogy a minisztérium a városra hárította az államrendőrség eltartásának terheit. A múlt évi költségvetés megszavazása alkalmával tiltakozott az ellen és kimondta, hogy a városnak nem áll módjában három és félmillió lejes terhet magára vállalni, miután bevétel nélkülentek és nincs megfelelő alap erre a célra. A rendőrség eltartása különben sem a város, hanem az állam kötelessége, miután a törvény csupán községi rendőrség szervezését írja elő a városnak. Ezt a tiltakozást írásban juttatták el a belügyminiszteriumhoz és Luta dr. bucaresti-i tartózkodása alatt ebben az ügyben is eljár.

Ma értesítés érkezett Bucurestiből, amely szerint

a minisztérium helyt adott a város tiltakozásának és kimondta, hogy 1930. január 1-től az államnak kötelessége átvenni a rendőrséget.

Aradváros így újévtől kezdve 3 és félmillió lejes tehertől szabadul meg és ezt a jelentős összeget így más, fontos beruházásokra tudja felhasználni és egyrészt a tisztviselői fizetések emelésére fordítani. Az államrendőrség tisztviselőit pedig újra az állam fizeti, mint ahogy az eddig is volt.

Egy aradi kisdiákot

kedé gátegge tettek a hipnotizőrök.

Az aggódo anya levele a szerkesztőséghez.

(Arad, január 9.) Élénk szóbeszéd tárgya ma is az Aradi Közlöny minapi cikke, amely arról számolt be, hogy az aradi középiskolákban járvánnyá vált a hipnotizálás. Ehez a témához legutóbbi számunkban dr. Szedlák Ödön aradi ideggyógyorvos szót hozza, igen érdekes cikkben, amelyben megvilágította a különös jelenség okait.

Most egy aradi uriaszony intézett e kérdéssel kapcsolatban levelet hozzánk, amelyben megerősíti értesüléseinket. A levél egyébként a következőképpen hangzik:

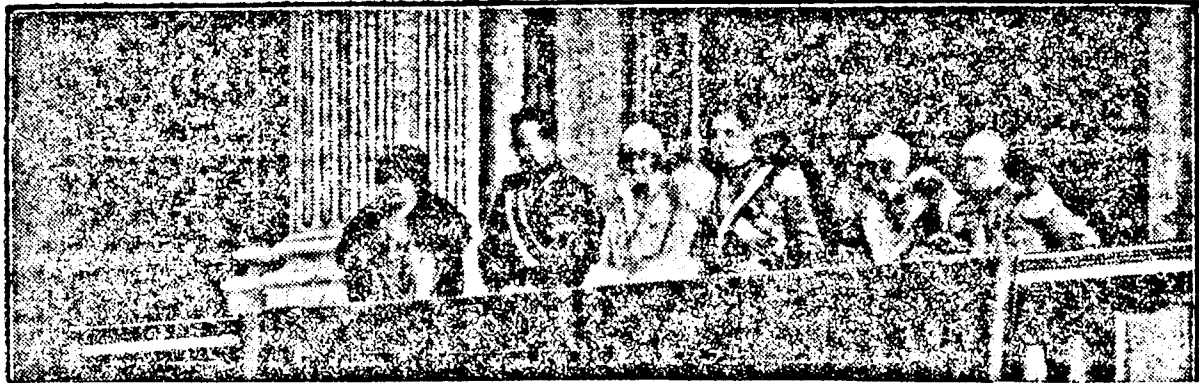
Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

B. lapjának mai számában dr. Szedlák ideggyógyorvos ur felemlítette azt a romboló lelkihatást, amit a különböző telepáták és hipnotizálók előadásai okoznak szegény gyermekeink idegrendszerében. Nevezett orvos urnak ezt a véleményét én is teljesen osztom, mert épen egyetlen fiamnál volt alkalmam ezt tapasztalni. Fiam ugyanis az elmúlt év nyarán egy Ben Aroily Bey nevű hipnotizőr előadásait látogatta sűrűn, amelynek az volt a következménye, hogy az eddig vigkedélyű, szorgalmas és kifogástalan magaviseletű gyermekem teljesen megváltozott, szóval, zárkózott lett, a tanulást elhanyagolta, ehelyett spiritista és okkultista könyveket szerzett magának, melyek annyira felkavarták gondolkozásmódját, hogy majdnem kedélybeteggé lett. Csodálkozom, hogy ilyen dolgokat a hatóságok megengednek. Anyai sok különböző veszedelmek vannak kitéve gyermekeink, amelyekkel szemben mi, szülők, ugyszólván tehetetlenek vagyunk. — miért kell azokat még ezzel is szaporítani?

Egy aggódo anya.

SÁMSON J. Előrehaladt időny miatt mélyen leszállított árak. Frackok és smokingok uriszabó Arad, Neuman-palota. legszebb kivitelben készülnek. Valódi angol szövetező nagy válostatékban.

Az olasz trónörökös esküvője.



Umbertó olasz trónörökös esküvője, mint azt megírtuk, nagy pompával ment végbe Rómában. Képünk a trónörököspárt és szüleit ábrázolja. Balról jobbra Helena olasz királyné, Albert belga király, Mária Jose belga királyleány, Umbertó trónörökös, Erzsébet -belga királyné és Viktor Emánuel olasz király.

Vas Anna bevonult

az aradi ügyészség fogházába.

A kémkedéssel vádolt uriaszony első éjszakája a cellában.

(Arad, január 9.) K. Vas Anna az ismert aradi uriaszony tegnap este óta az ügyészségi fogház lakója. Este fél kilenc órakor hirdette ki Ludosan vizsgálóbíró a vizsgálati fogságot elrendelő végzést K. Vas Anna és Harangozó Mihály előtt, kiket azonnal átkísértek a fogházba. A szokásos formalitások után a fogházigazgató személyesen vezette fel cellájába K. Vas Annát, kit a második emeleten külön zárkában helyeztek el. A kályhában vígan pattogott a tűz és kellemes meleg volt a cellában. A fogházigazgató, amikor értesült arról, hogy az ismert aradi uriaszony az éjszakát már az ügyészségi fogházban tölti, az egyik cellát azonnal rendbehozatta, kisépérték a padlót, megmosták az ablakot, annyira, hogy K. Vas Annát is meglepte ez a tisztaság. Amikor belépett, a fogházigazgató társaságában a cellába, körülnézett, majd megszólalt:

— A tisztaság ellen igazán nem lehet kifogásom. Jó meleg is van, csak az a kérdés, ki fog itt az éjjel fűteni.

A fogházigazgató egy pillanatig gondolkodott, majd maliciózus hangon megjegyezte:

— Valószínűleg elküldik Nagyságos Asszonyom hazuról a szobalányt és majd ő fogja reggel kiséperni a cellát, ami egyébként a foglyoknak a kötelessége.

K. Vas Anna ezután csomagjait letette a cella asztalára, ágyneműjét elhelyezte az ágyban, majd elbucszott az ajtóban álló fogházigazgatótól:

— Nagyon köszönöm szivességét igazgató ur — mondotta — jó éjszakát kívánok.

A fogházigazgató megemelte kalapját és jó éjt kívánva a letartóztatott uriaszonynak udvariasan elbucszott. A cella vasajtójában pedig megfordult a kulcs...

Az első éjszaka.

K. Vas Anna, akit különben is nagyon megviseltek az elmúlt napok izgalmai és a fáradtság mindjobban erőt vett rajta, megtette az előkészületeket, hogy lepihenjen. Sietnie kellett, mert 9 órakor kialszik minden cellában a villany és sötétségbe borul a fogház. A foglyoknak aludni kell.

A cellákban három részből álló vaságyak vannak. A két végén le lehet eresztetni és akkor kényelmessé válik a fekvőhely. K. Vas Anna ezt nem tudta és az éjszakát igen nyugtalanul töltötte, a tulságosan szűk keretek köré szabott fekvőhelyen. Reggel pedig panaszkodott az igazgatónak, hogy tulságosan kicsi neki az ágy, egész éjjel nem tudott aludni és kérte, hogy adjanak egy hosszabb ágyat neki:

— Gyermekekéig igazán nem tudok aludni, — mondotta.

Az igazgató felvilágosította, hogy az ágyat milyen módon lehet meghosszabbítani, mire K. Vas Anna nevetve jegyezte meg:

— Ha én ezt tudtam volna, akkor nyugodtan kipihenhettem volna az éjjel magam.

Harangozó Mihály szintén külön cellában töltötte az éjszakát. Ő azonban nyugodtan

aludt és teljesen frissen, kipihenten jelent meg ma délelőtt a vádtanács előtt.

Tizenegy órára járt az idő, amikor a fogházör kopogtatott a két vizsgálati fogoly cellájának ajtaján:

— Tessék készülni, — mondotta a foglár — mert felmennek a vádtanács elé.

A vádtanács előtt.

K. Vas Anna gyorsan rendbeszedte magát és amikor a fogházör érte jött, felöltözködve, készen várta. Még egyszer megnézte magát a tükörben. Végigszaladt arcán a puderpamacs, egy utolsó simítás a ruzssal és elindult a fogház folyosóján, a börtönör társaságában. Lenn a fogház kapuja előtt találkoztak Harangozóval és azután mindketten felmentek a második szekció emeleti termébe. Nyomukban a fegyveres börtönör.

12 óra után kezdte meg tanácskozását az

Elrendelik a vizsgálati fogságot.

— Hogy milyen jelentőségűek és értékűek voltak azok az adatok, amiket K. Vas Anna szolgáltatott, a bíróság hivatott elbírálni. Ha szabadlábra helyezné őket a vádtanács, okvetlenül tartani lehetne attól, hogy mindketten átszöknek abba az államba, amelynek javára kémkedtek. Itt élünk közvetlenül a határmentén. Ez csak azt bizonyítja, hogy szökésüktől tartani lehet és tartani kell.

A vádtanács ezután tanácskozássra vonult vissza. Egy óra után hirdette ki Popescu elnök a határozatot, amely szerint

a vádtanács magáévá tette az ügyészség indokolását és miután a várható büntetés nagyságára való tekintettel, tartani lehet attól, hogy szabadlábrahelyezésük esetén átszöknek a határon, K. Vas Anna és Harangozó Mihály ellen elrendelte a vizsgálati fogságot.

A letartóztatottak a vádtanács határozata ellen felfolyamodással éltek a temesvári táblái vádtanácsához, ahol szerdán vagy csütörtökön fognak a felelősség ügyében dönteni.

K. Vas Annát és Harangozó Mihályt ezután a fegyveres börtönör visszakísérte a fogházba. Amikor megérkeztek a fogház bejárata elé, már ott vártak K. Vas Annát az ebédrel. A letartóztatott uriaszony átvette a hazuról küldött élelmiszert és felment második emeleti cellájába.

Megyek aludni...

Munkatársainknak ma délelőtt is alkalma volt néhány pillanatig beszélgetni K. Vas Annával.

— Most sem mondhatok mást, mint teg-

Gyorsfüzők, számlarendezők és nyomtatványok KERPELNEK

aradi törvényszék Popescu—Alexandrescu-vádtanácsa. A vádhatóság képviselőjében Savoiu ügyész jelent meg, míg K. Vas Anna védője, dr. Demian Aurel, az ügyvédek részére fenntartott asztal mellett foglalt helyet. A vádtanács tárgyalásának megnyitása után Savoiu ügyész emelkedett fel szólásra, aki hosszabb beszédben kérte, hogy

a vádtanács járuljon hozzá a vizsgálóbíró határozatához és rendelje el a vizsgálati fogságot a két gyanúsított ellen.

— Igen súlyos deliktummal állunk szemben, — mondotta az ügyész — K. Vas Anna és Harangozó Mihály, egy külföldi állammal állottak összeköttetésben és megbízást kaptak, hogy katonai adatokat szolgáltatassanak nekik. A bűncselekményt mindketten elkövették, erre igen súlyos tárgyi bizonyítékok vannak és ezenkívül mindketten beismerő vallomást tettek. Ezek mind olyan körülmények, amelyek okvetlenül szükségessé teszik a vizsgálati fogság fenntartását, mert a várható büntetés nagyságára való tekintettel, okvetlenül tartani lehet szökésüktől, szabadlábrahelyezésük esetében.

A védelem az ügyész felszólulásával szemben az igyekezett kimutatni, hogy

a bűncselekmény nem olyan súlyos, mint amilyennek az ügyész feltünteti.

Rámutat arra, hogy olyan jelentéktelen dolgok voltak, amiket K. Vas Anna megtudhatott és annyira értéktelen volt valamennyi adat, ami, mint bizonyíték ellenük szerepel, hogy az egész ügynek nem lehet nagy jelentőséget tulajdonítani.

Harangozó helyzete a védelem szerint még sokkal enyhébb elbírálás alá esik, mert nála legfeljebb csak kísérletről lehet szó, már pedig a törvény ilyen esetben a kísérletet nem bünteti.

Arra is hivatkozott a védelem, hogy szökésüktől egyáltalán tartani nem lehet. Vas Anna 82 éves apját és 81 éves anyját kell, hogy gondozza és ápolja, szó sem lehet arról ilyen körülmények között, hogy megszökhesen.

Ezután ismét Savoiu ügyész emelkedett szólásra.

nap — jelentette ki a letartóztatott uriaszony. — Áldozat vagyok. Magam sem tudom, hogyan történt. Borzalmasan ki vagyok fáradva, össze vagyok törve, mert az éjszaka nem tudtam pihenni. Most megebódelek és ebéd után lefekszem aludni...

K. Vas Anna és Harangozó Mihály ügyében egyébként a vizsgálat a legteljesebb körülményekkel folyik tovább. Ludosan vizsgálóbíró ma egész napon át az iratokat tanulmányozta és csak a napokban kezdi meg a tanulmányozását. A vizsgálat adatairól egyelőre nem adnak a hatóságok felvilágosítást és az egész ügyet a legnagyobb titoktartással kezelik. K. Vas Anna hozzátartozói ma még nem beszélhettek a letartóztatásban levő uriaszonnyal és ügyvédje is csak holnap fogja meglátogatni.

K. Vas Anna ma délután közölte a fogházigazgatóval, hogy könyveket szeretne kapni és kérte, hogy hozassanak hazuról francia és magyar könyveket be neki, hogy a fogság magányában legyen mivel eltölteni az unalmas órákat... napokat... esetleg heteket vagy hónapokat.

Ferenczy György.

Az aradi mozik mai műsora.

Central mozgó. 5, 7 és 9 órakor: Malek mint filmriporter vigjáték. A főszerepben: Buster Keaton-nal.

Elite mozgó. 5, 7 és 9 órakor: Tenderloin. A főszerepben: Dolores Costello és Konrad Nagel.

Gradiste mozgó. 7 és 9 órakor: A moszkvai rém. Főszerepben: Fritz Kortner, Liane Haid, Esterházy Agnes és Mona Maris.

H I R E K.

Meggyilkolta szeretőjét, hogy mulathasson.

Három napig főuri módon élt a meggyilkolt asszony pénzéből.

Mezőtúrról jelentik: Özvegy Harmat Lászlóné 35 éves dúsgazdag parasztasszonyt néhány nappal ezelőtt szobájában halva találták. Az asszony feje borzalmasan össze volt roncsozva. A vizsgálat megállapította, hogy a bestiális gyilkosságot Olasz János 27 éves fiatalember követte el, aki öt gimnáziumot végzett és az asszony szeretője volt.

A gyilkost az egyik Mezőtúr melletti község korcsmáiban tartóztatták le mulatás közben. A fiatalember, aki teljesen részeg volt, azonnal bevallotta, hogy ő követte el a gyilkosságot. Elmondta, hogy leküzdhetetlen vágyat érzett és minden áron Pestre akart menni mulatni. Pénze nem volt, erre elhatározta, hogy meggyilkolja szeretőjét. A gyilkosság után az asszony pénzét és értéktárgyait magához vette és felment Budapestre, ahol elégedéssel kiöltözött és három napig főuri életet élt, majd Szolnokon folytatta a mulatást.

— **Időprognózis:** Ködös idő várható, fagy-pont alatti hőmérséklettel, jelentékeny csapadék nélkül.

— **Vaida belügyminiszter hazajön.** Bucurestiből jelentik: Vaida belügyminiszter e hó 20-án a fővárosba érkezik és átveszi hivatala vezetését.

— **Marosvásárhelyen paktumot kötött a Magyar Párt.** Marosvásárhelyről jelentik: A Magyar Párt marosvásárhelyi intézőbizottsága tegnapelőtt plenáris ülésen foglalkozott a községi és megyei tanácsválasztások kérdésével. A plenáris ülés kimondta, hogy a párt választási paktumot köt a kormánypárttal. A határozat értelmében Jaross Béla apátplébános érintkezésbe lépett Popp Adrian interimár bizottsági elnökkel, a kormánypárt marosvásárhelyi exponensével. A megbeszélésen meg is kötötték a választási paktumot. A meg egyezés értelmében Popp Adrian dr. lesz a közös lista vezetője és így egészen biztosan Marosvásárhely polgármestere.

— **Az aradi kórház új orvosa.** Bucurestiből jelentik: Dr. Sabau János orvost ideiglenes minőségben az aradi megyei kórház orvosává nevezték ki.

Anyák és Apák!

Akarjátok, hogy gyermekeitek szép és egészséges lábakkal nőjjenek fel? Fontos, értékes, nélkülözhetetlen utmutatást adok a 14-én este 8 órakor az Iparosok Kulturházában tartandó előadásomon. Jöjjetek el!

ORTNER.

— **Bolgár komitácák támadása egy román határközségben.** Constantából jelentik: Egy nyolc tagból álló bolgár komitációs banda karabélyokkal és modern revolverekkel ellátva, betört Cunerfaca határközségbe, ahol ostrom alá vette Nedelcu Mijoi földbirtokos házáat. A lakást teljesen kifosztották, majd a határ felé menekültek. Útközben találkozott az üldözésükre indult ocsindorokkal és erős harc keletkezett. A komitációnak végül is sikerült átszökniük Bulgáriába.

— **Nagyváradi városvezetők Aradon.** Néhány napig Aradon tartózkodott a nagyváradi városvezetőség több tagja dr. Soós István helyettes interimár bizottsági elnök vezetésével. A bizottság a város új szabályrendeletei, a városi tisztviselők inkadrálása és a mozik létesítése iránt érdeklődött. A nagyváradi vendégeket Popp Constantin kulturatanácsos kalauzolta. Szó van arról, hogy Nagyvárad is városi kezelésbe veszi a mozikat.

— **Hétszáz munkanélküli kap ebédet a népkonyhán.** Kovacevics Iván dr. városi hivatalfőnök, a népkonyha vezetője megbetegedett. Velcsöv Géza dr. helyettes interimár bizottsági elnök ma úgy intézkedett, hogy helyét Oanea S. fertálymester-főnök foglalja el. A népkonyhán ma különben 700 munkanélküli étkezett, 500 a ligeti, 200 a szegényházi népkonyhában.

Köhögési inger, rekedtség

ellen használjunk dr. Földes-féle **Itto-cukorkát.** Legjobban dezinficiálja a szájüregot. Készíti dr. Földes-gyógyszertár, Arad.

A liberális párt nem köt többé paktumot a kisebbségekkel

A jövőben csak az a zsidó kerülhet a parlamentbe, aki tagja a liberális pártnak.

Bucurestiből jelentik: A Viitorul megemlékezik arról, hogy a liberálisok értekezlete határozatot hozott, mely szerint a liberális párt a jövőben nem köt paktumot a kisebbségi pártokkal, beleértve a zsidószervezeteket is. Ez

arra az időre is vonatkozik, amikor a párt kormányra kerül. Elmondották, hogy a jövőben csak az a zsidó lehet a parlament tagja, aki tagja a liberális pártnak.

A nemzeti-parasztpárt ifjusága tiltakozik Dobrescu kinevezése ellen.

Kolozsváron tüntetés készül az új kormányzó belkutatása napján. — Közeledési tárgyalások a kormány és a liberálisok között. — A Cuvantul támadása a kormány ellen.

Bucurestiből jelentik: Érdekes hírt közöl a Cuvantul mai száma. A lap azzal a szenzációval rikkol elő, hogy dacára a liberális lap heves kormányellenes kampányának,

a kormánypárt és a liberálisok között folytak a közeledési tárgyalások.

— Maniu Gyula — írja a lap — hozzájárul ahhoz, hogy egyes miniszterek Ducánál dezsünézzenek (az utolsó dezsüné szombaton volt) és tárgyaljanak a liberális párttal, ugyanakkor, amikor a liberális sajtó olyan magatartást tanúsít a kormánnyal szemben, amelyre még nem volt példa a román politikai életben.

A Cuvantul szerint kormánykörökben ezt opportunitásnak nevezik. A lap azonban nem találja az indokot elfogadhatónak és kijelenti, hogy a közvélemény nem tudja elképzelni, miért olyan fontos a kormány számára Duca barátsága. Emögött sokan — mondja a lap — személyi érdeket sejtjenek. — Leszögezi a Cuvantul, hogy Erdélyben azt várják, miszerint Maniu Gyula intervencióján, hogy legyen egyszerű vége a személyi akcióknak. Hozzáteszi a lap, hogy ha az intervenció elmarad, hamarosan tanuja lehet a liberális-nemzeti-parasztpárti paktum létrejöttének.

A Cuvantul a rézenstanács statutumáról

is beszél. A lapnak kormánykörökből származó információja szerint a kormány nem találja szükségesnek a statutum megalkotását, mert a régenstanács néha Ferdinand király utmutatása és az alkotmány alapján működik. Erővonatkozólag különben az elhunyt Buzdugan régens is szabályrendelet-tervezetet készített működése első napjaiban s ez is irányadóul szolgál.

Bucurestiből jelentik: Az Unversul híradása szerint dr. Dobrescu Aurel erdélyi kormányzó kinevezése elégedetlenséget keltett az erdélyiek között. Dobrescu egyébként január 4-ikére avizálta megérkezését Clujra, ahol barátai bankettel várták. A kormányzó azonban hívei megépítésére nem érkezett meg. A lap szerint a a kormánypárt ifjusága, az ugynevezett „Chemarea” elégedetlen Dobrescu kinevezése miatt és

Maniu Gyula miniszterelnöknek tiltakozó táviratot küldött.

Egy küldöttség pedig elutazott Bucurestibe, hogy a miniszterelnöknek bejelentse, miszerint

Dobrescu installációja napján a Chemarea testületileg kilép a kormánypártból.

Ugyanekkor Dobrescut felszólították, mondjon le kormányzói állásáról és ne menjen Clujra, ha nem akarja magát tüntetéseknek kiténni.

Megvadult bika a polgármester előszobájában

Egy spanyol város arénájából kiszabadult bika a városházára rontott be. — Az erkélyen lőték agyon a felbűszült állatot.

Salamancából jelentik: La Albercából érkezett jelentések szerint egy ottani bikaviadal alkalmával nem mindennapi esemény játszódott le. Az arénából az egyik bika kitört és eszeveszett gyorsaságban szaladt végig a városon. A kiszabadult bika a járókelők között óriási pánikot keltett és mindenki futva menekült előle.

A kiszabadult állat egyenesen a városházára ment, ahol fel-

szaladt az emeletre és berontott a polgármesteri hivatal városházájába.

Itt tartózkodott a polgármester titkára, aki rémülten látta, hogy egy megvadult állat tört be a helyiségbe. Menekülni azonban már nem állott módjában és

a bika súlyos sebeket ejtett rajta.

Az arénából a torreadorok a kiszabadult állat után szaladtak és a polgármesteri hivatal erkélyén sikerült a bikát agyonlőni.

— **József Ferenc főherceg és Anna főhercegnő a pápánál.** Rómából jelentik: Ma délután megjelent a pápánál magánkhalgatáson József Ferenc királyi herceg és Anna főhercegnő, akiket a vatikáni magyar követ és felesége kíséretében fogadott Öszentsege.

— **Ezisztakodalom.** Császár József és neje, sz. Forreiter Anna f. hó 9-én tartották esküvőjük 25 éves évfordulóját.

— **Az angol munkáskormány alatt emelkedett a munkanélküliek száma.** Londonból jelentik: Az angol sajtó élénken foglalkozik Thomas beszédével, amit holnap a kereskedelmi kamara villásreggelijén szándékozik elmondani. Thomas beszédében foglalkozni fog a munkáskormány eddigi anyagi működésével. A lapok megállapítják, hogy amióta a munkáskormány uralomra került, a munkanélküliek száma 1,100.125-ről 1,500.200-ra emelkedett.

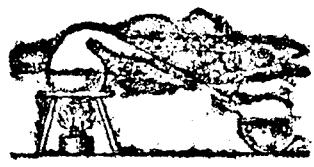
— **Négyezer ember Einstein előadásán New-Yorkban.** Newyorkból jelentik: Einstein tanárnak a newyorki természettudományi akadémia nagytermében megtartott legutóbbi nagyérdekeségű előadásán több mint négyezer főnyi közönség jelent meg, amely valósággal keresztülgázolt a teremőrökön, életveszélyes tolongás támadt, több embert a földre tiportak, úgy, hogy, a rendőrségnek kellett közbelépnie.

Sár- és hócipők
kókusz lábtörőik olcsó árak mellett
LINOLEUM áruházban
STECKL ADOLF cégnél
Bucuresti ARAD Brasov.

— **A prefektusi lakásberendezést a városházára szállították.** Ismeretes, hogy a város vezetősége elhatározta, hogy az annakidején Georgescu János elhunyt prefektus részére berendezett lakás butorait visszaveszi, miután azok a város tulajdonát képezik. Ma délelőtt történt meg az átvétel, amelyet a város megbízásából Dirlea. Vazul gazdasági tanácsos eszközölt. A berendezést átszállították a városházára, ahol elraktározták. A berendezés legértékesebb tárgyai a 250.000 leire becsült perzsa szőnyegek.

— **Halálozás.** Paskovits Adlerné szül. Schiller Eleonora hosszas szenvedés után 4-én Aldesten elhunyt.

— **Szabályozzák a zsidó hitközségek működését.** Bucurestiből jelentik: A kultuszállamtikárság a kultusz törvény végrehajtási utasításán dolgozik, amely a kisebbségi egyházak működési lehetőségét szabályozza. Ez a végrehajtási utasítás a zsidó hitközségek működését is szabályozni fogja, mert a jelenlegi rendelkezések szerint a hitközségek működése lehetetlen.



Minek szedjen...?
Minek adjon
gyermekének
csukamájolajat?

ezt a nehéz és undorító orvosságot?

ELIXIR PANGADUINE,

a legfinomabb tokhal máj kivonatból készül, ízletes és emellett fokozott mértékben rendelkezik a csukamájolaj minden tulajdonságával és négyszer olyan erős, mind az.

— Föbelőtte magát egy sikkasztó állami pénztárnok. Targul-Jiulból jelentik: Az itteni pénzügyigazgatóság pénztárában néhány nappal ezelőtt néhány százezres hiányt találtak. Ma kellett volna Madgarescu Juon pénztárnoknak a pénztárt átadni, de a hivatalos helyiségben föbelőtte magát és nyomban meghalt. A pénztárnok az utóbbi időben súlyos kártyavesztéseket szenvedett és ez vezette a hivatalos pénz eltulajdonításához. A pénzügyigazgatóság könyveit a vizsgálat olyan rendtelenségben találta, hogy a tényleges hiány megállapítása egyelőre lehetetlennek látszik.

— Borzalmas családi dráma Prágában. Prágából jelentik: Megrendítő dráma játszódott le ma egy Vencel-téri lakásban. Egy Stedry nevű család több év óta autonoma házfőt tart fenn a Vencel-téren. Ujabbban azonban a háztulajdonos olyan követelésekkel lépett fel, amelyeknek teljesítése lehetetlenség volt. A családító ennek hatása alatt öngyilkosságot követett el. Az öngyilkosság hírére felesége is megölte magát, levelet hagyva hátra fiának és a háztulajdonosnak. A lováiban reményét fejezi ki, hogy a háztulajdonos a történetek hatása alatt eláll lehetetlen követeléseitől. Amikor a házaspár fia, Stedry Vladimir, a Cesko Szlovo lap helyi munkatársa szüleinek tragikus végéről értesült, megőrült.

— Mélyreható változás a Franco-Romana Biztosító életében. A közelmúlt napokban fontos esemény történt a „Franco-Romana Biztosító”-nál: Constantin Argetoianu v. miniszter, a román közéletnek talán legmarkánsabb alakja s aki elműve a közelmúltban a „Dresdener Bank” részvételével Bucurestiben megalkult új román nagybanknak, a „Societatea Bancara Romana”-nak is, elvállalta a „Franco-Romana Biztosító” igazgatóságának és végrehajtó bizottságának is az elnökségét.

— Vasárnap választják meg Miss Romániát. Bucurestiből jelentik: Vasárnap, január 12-én délelőtt fél 11 órakor választják meg az idei Miss Romániát, aki résztvesz a párisi világszépességversenyen. Miss Románia január végén utazik Párisba.

— Vörös politikai verekedés Mácsán. Ma délelőtt telefonon jelentették Mácsáról az aradi figyelműeknek, hogy a községben tegnap vörös verekedés történt. Tolai István gazdálkodó, aki a liberális pártnak egyik exponense Mácsán, össze szólalkozott két nemzeti-parasztpárti gazdálkodóval. A heves szóváltást tetlegesség követte és a két gazdálkodó annyira elverte Tolait, hogy súlyos sérülésével kórházba kellett szállítani. Az ügyesség az eljárást megindította.

— A CFR személyzetének kedvezményes utazása. Bucurestiből jelentik: Ma létrejött a megállapodás a CFR személyzetének kedvezményes utazása kérdésében. Eszerint a CFR-tiszviselők évenként 12 utat tethetnek meg ingyenesen, ezenkívül tizenkét 75 százalékos kedvezményű utazást kapnak. Feleségük és gyermekeik évenként nyolc ingyenes és tizenkét 75 százalékos kedvezményes utat tethetnek.

— Női harisnyákat loptak. Löwinger Árpád kereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Str. Pirici (Vörösmarty-uca) 3. szám alatt levő rektárából nagymennyiségű női harisnyát elloptak. Az aradi rendőrség megindította a nyomozást és letartóztatta Fermendzin Márton, Takács Sándor, Oroszky János aradi lakosokat, akiknél a lopott harisnyákból harminc párat megtalált. Fermendzin Márton régi ismerőse az aradi rendőrségnek. Több ízben állott az igazságszolgáltatás előtt különböző büncselekmények miatt. Legutóbb Vlosák Pál kereskedővel együtt egy diszlocsempezési ügyben vett részt.

LEGUJABB.

Titulescu kijelentése Belgrádban is izgalmat keltett.

A nagyhatalmak, egy belgrádi lap szerint, meg akarják zsarolni a kisantantot.

Belgrádból jelentik: Titulescu ismeretes kijelentése, amelyet először az Aradi Közlöny ismertetett és amellyel huszonnégy órával megelőzte az egész magyar sajtót, nagy meglepetést keltett a jugoszláv fővárosban. A Juternyi List foglalkozik a volt külügyminiszter ama kijelentésével, amely szerint Románia attól sem riad vissza, hogy megszálló csapatokat küldjön Magyarországra, ha az nem akar megegyezést és megállapítást, hogy a kijelentés nemcsak Hágában keltett meglepetést, hanem Belgrádban is izgalmat okozott.

A lap ezután foglalkozik a hágai eseményekkel és rezignáltan jegyzi meg, hogy a nagyhatalmak kurtán-furcsán bánnak a kisantant államokkal és retorziót ígérnek be, ha nem írják alá a Young-tervezetet. A nagyhatalmak erre az esetre belgérik, hogy nem választanak be egyetlen kisantant delegátust a nemzetközi bank igazgatóságába és a bank nem folyósít a kisantant államoknak pénzt a jövételi számokra, míg az aláírás meg nem történik.

Csicserin nagybetegesen érkezett Moszkvába

A népbiztos beadta lemondását, amit nem fogadtak el. — Csicserin különleges megbízatást kap Páriásba.

Moszkvából jelentik: Csicserin külügyi népbiztos ma megérkezett Moszkvába. A népbiztos olyan beteg, hogy a vonatról hordágyon a mentőautóba vitték és egy szállították a lakására. Megérkezése után Csicserin nyomban felajánlotta lemondását, amit azon-

ban nem fogadtak el. Hír szerint Csicserin fontos beosztást kap és Páris székhellyel valószínűleg egész Nyugat-Európára szóló hatáskörrel nevezik ki meghatalmazott népbiztossá s különleges képviselővé.

A magyar jóvátétel ügye aktív stádiumba lépett.

Az angol, francia és olasz delegátusok ma délután hosszasan tárgyaltak Bethlen magyar miniszterelnökkel.

Hágából jelentik: A késő esti jelentések szerint a magyar jóvátétel ügye ma délután jelentős lépéssel lépett előre. Ma délután egy bizottság kereste fel Bethlen István gróf magyar miniszterelnököt lakásán. A bizottság tagjai: Loucheur a keleti jóvátétellel foglalkozó bizottság elnöke, Suvici olasz pénzügyi államtitkár és Phinns bécsi angol nagykövet

hosszas megbeszélést folytattak a miniszterelnökkel, majd az értekezletbe bevonták a magyar delegáció több tagját. A bizalmas megbeszélésről nem adtak ki hivatalos jelentést, azonban beavatottak szerint az angol-olasz-francia közvetítő javaslatról volt szó, amelynek alapján a magyar jóvátétel ügye az aktív megoldás stádiumába lépett.

— A Bástya győzelme Milánóban. Budapestről jelentik: A Bástya most abszolválta utolsó olaszországi mérkőzését a milanoi Ambrosianával, amelyet a szegedi legénység 2:1 (1:0) arányban vert meg.

— Legelőt kap Nagyzerind. A megyei prefektura előterjesztésére a földművelésügyi minisztérium elrendelte, hogy az aradmegyei Nagyzerind község lakossága részére az állami földekből legelőt adjanak, miután a község lakosságát az agrárreform során mellőzték.

— Az aradi pénzügyigazgatóság felhívása. Az aradi pénzügyigazgatóságon erős tempóban folyik az új adókönyvecskék elkészítése. A könyveket kikészítik és így senkinek nem kell jelentkeznie értük. Az adóhivatal egyébként felhívja az adózók figyelmét arra, hogy azok, akik január 15-ig küldték hátralékaikat, nem fizetnek késedelmi kamatot. Ugyancsak értesíti az adózókat arról, hogy az 1930 év első negyedére esedékes adót már be kell fizetni a pénzügyigazgatóságon.

— Billiárdverseny Aradon. Az aradi billiárdozók nagy érdeklődéssel tekintenek a Dacia kávéházban ma este 9 órakor megkezdődött billiárdverseny eredménye elé. A versenynek harminc résztvevője van, három turnusban küzdenek és mindegyik turnus részére négy-öt értékes díjat tűztek ki. Az érdekes küzdelem előreláthatólag két hétig fog tartani.

— Az aradi Zsidó Nőegylet tea-délutánja. Az aradi Zsidó Nőegylet vigalmi bizottsága ülést tartott ma a zsidó templom épületében, Münz Mártonné elnökeletével. Az ülésen elhatározták, hogy január 19-én nagyszabású tea-délutánt rendeznek a Központi éttermében, öt órai kezdettel. A bizottság nagyarányú előkészületeket tett a tea-délután sikere érdekében.

— A Minorita Kulturházban vasárnap öt órakor vetítéses kulturelóadás lesz. Rass Károly irodalmi előadást tart. Papsitny Bonaventura dr. pedig Rómáról beszél. Kövér Erzsébet verselőjével, Belégsé díjtalan

— Óriási érdeklődés nyilvánul meg a január 14-iki Filharmonikus hangverseny iránt, mivel annak műsora világvárosi nivóú és nemzetközi relációban is megállja helyét. Stern Rózsikát már külföldön is tünepelték kiváló művészetéért, a fiatal Kilenyi Eduard pedig immár az „arivé” művészek sorába tartozik. A 70 tagú zenekart a cluji opera nagyszerű dirigense Jean Bobescu vezényli. Jegyek elővételben Sándor Ferencnél.

Mozi.

Malek mint filmriporter.

A komoly tárgyú, klasszikus értékű, minden idegszálat teljesen lekötő „Moszkvai rem” után lime megjelenik a porondon, helyesebben a vásznon — Malek. Itt már akár be is fejezhetnők a cikket. Amit róla mondani lehet és kell, azt már ugyanis mind elzengték az újságok kelettől nyugatig, északról délig, széles e világon mindenfelé. Tovább dicsérni őt csak szófecsérlés lenne, ami fölösleges akkor, amikor a közönség legalább is olyan jól ismeri őt, mint mi. Tehát inkább csak a darabot akarjuk egy-két szóval jellemezni. Buster Keatonnak ebben a burleszkjében annyi humor, amnyi eleven ritmus van, hogy az ember betegre nevetetheti magát. Nem ám régi divatjamult trükkök, hanem meglepő új ötletek dominálnak benne. Van például egy jelenete, amikor egy trabális kövér emberrel együtt nyomják be Maleket egy szűk kabinba s ott kell nekik egyszerre leveleközniök. Amit ez a két ember ebben a kis fülkében 5 percen át művel, azt valamikor iskolapélda gyanánt fogják a filmsinálás iskolájában tanítani. Mindenesetre irigylésreméltó Buster Keaton helyzete a nagy drámai színészekkel szemben, mert az ő filmjét nemcsak a csupán viglitékokért rajongó közönség rohanja meg, hanem azok is megnézik, akik a monumentális filmek lenyűgöző hatása után egy kis könnyű szórakozásra vágyakoznak. Aradra tehát jókor érkezett ez a darab.

Ficzay Aranka kalandjai az örültek között.

51 óráig két elmebeteg növel volt bezárva Bereczky Károlyné. — Az egyik dühöngő beteg megtámadta Ficzay Arankát. — Beszélgetés az elmeosztályból nagy botrányok között kiszabadult uriaszsonnyal.

(Arad, január 9.) A romantikus rémregények izgalmas jeleneteket tárgyaló sorai közül lépett ki a való életbe Bereczky Károlyné, Ficzay Aranka. Amint itt ül előttem, a ruzstól és az izgalomtól kipirult arcán beszél el az aradi központi elmeosztályán átélt élményeit, a ponyvaregények hangzatos címei jutnak eszembe: „Borzalmas éjszák az örültek házában, vagy egy grófnő rümes kalandjai”. Ha úgy történt, ahogyan Ficzay Aranka elmondja, valóban nagy borzalmakat kellett át szenvednie. Édesanyja házában, a Varjassy Lajos-ucca 121. szám alatt látogattam meg.

— Ötvenegy órát töltöttem két örült nő társaságában. Az egyik egy pankotai leány volt, aki csak csöndesen bámult maga elé, a másik egy aradi cipész felesége, aki üldözési mániában szenved és több ízben tört ki rajta a roham.

Bereczky Károlyné, akit szintén üldözési mániával gyanasítottan szállítottak be az elmeosztályra, minden igyekezetével arra törekszik, hogy viselkedésével, beszédével megcáfolja azt a feltevést, hogy a legesekélyebb ok is volna arra, hogy őt örültek névelvitették. Ez az igyekezet fokozott izgalmat vált ki belőle. De uralkodik magán, csak a térdei remegnek.

— Ne csodálkozzék azon — mondta erőltetett nyugalommal — hogy ideges vagyok, de a legesekélyesebb embert is megviselte volna az a kaland, amin én keresztül mentem.

Türelmetlenül néz körül. Bizonyosan nyugtalanítja az, hogy a család többi tagjai is a szobában vannak, akik már néhányszor végighallgatták ezt a történetet. Azok megértik Ficzay Arankát s nesztelenül eltávoznak. Kettőn maradtunk és az uriaszsonnyal most már valamivel nyugodtabban folytatja:

— A főtéren, egy trafik előtt fogtak el. Igen, a szó legszorosabb értelmében, minden titkosság ellenére arra kényszerítettek, hogy üljek egy konflisba és a kórházba hajtottak velem. Férjem és még két ur volt kíséretemben és a nyolcvannyalcas számú rendőr, aki a legjobban indulattal a segítségemre akart lenni. A kórházban nem fogadtak el, mert az urak nem tudták felmutatni ügyész ségi utasítást. Innen a rendőrségre mentünk, ahol megjelent Szédlák doktor, ur és az ő tanácsára nem ellenkeztem tovább. Megígérte, hogy egy-két napon belül amugy is el fognak bocsítani. Az elmeosztályon, a már említett két örült nő között helyeztek el. Véletlenül valami költőzködésképe volt a kórházban és a munkálatoknál szükség volt az ápolókra. A két nőt reám, a harmadikra bízta.

A visszaemlékezés hatása alatt ismét előgria az izgalom. Szemei nedvesek lesznek, feláll a székéről, néhány ideges lépést tesz a szobában s újra leül. Egy percig kibámul az uccai ködbe és folytatja kalandjának elbeszélését:

— Eleinte nyugodtan viselkedtek. De alig tartózkodtam ott egy óráig,

az aradi cipész feleségén kőrt a roham. Szemei kiördültek, sikoltozni kezdett és az ablak felé rohant, hogy leugorjék. Én elébe álltam, de magragadott és tétre akart dobni utjából. Karomon még most is látszanak ujjának kékfoltos nyomai. Az asszony vészesen kiáltozott: „Ne hagyjanak! Megakarnak ölni!” Percekig birkóztunk, amíg a szerencsétlen lecsendesedett.

Ficzay Aranka újból átéli az eseményeket. Remeg az izgalomtól és fojtott hangon megjegyzi:

— Ném csodálkoznék, ha bejöttéltem volna ebbe a borzalomba.

Néhány percig csönd lesz a szobában, az ajtó halkán kinyílik és az uriaszsonnyal édesanyja beszél:

— Aranka, ne izgasd fel magad!...

Bereczky Károlyné tovább beszél:

— Mindennek férjem az oka, de ezt hagyjuk. Ügyvédem megtiltotta, hogy beszéljek további terveimről, csak azt mondok még meg, hogy a szerencsétlen örült asszony rohama hasonló módon több ízben megismétlődött.

Az az ötvenegy óra, amit a két örült nővel

töltöttem, több volt egy egész élet minden szenvedésénél.

Aztán jöttek a megmentőim. Délután két órakor három orvos jött be hozzám. Csaknem egy óráig

Milliókat fizet rá Románia a kereskedelmi flottára

A repülőgépforgalmat a kereskedelmi miniszter fogja szabályozni. — A Cuvantul érdekes teleplezése.

Bucurestből jelentik: Az új törvény értelmében január elsejétől a magánrepülés kérdése a hadügyminisztériumtól átkerült a kereskedelem és iparügyi minisztériumhoz. A magánrepülés rendezésével Rujinski tábornokot bízták meg, aki az erre vonatkozó szabályrendeletet kidolgozta. A Cuvantul mai híradása szerint a munkálatok nehezen haladnak, mert a hadügyminisztérium nem akar teljesen lemondani az ellenőrzési jogról. Ezenkívül a magánrepülési osztály költségvetését 60 millióról 40-re csökkentették, úgy hogy az ügyosztály élén állók az egyes megyéktől és városoktól kénytelenek hozzájárulást kérni és ilyen módon pótolni a hiányzó husz milliót. A lap értesülése szerint az új ügyosztály egyelőre a cernauti repülőosztály létesítésére helyezi a fősúlyt és ezzel hamarosan megkezdje a forgalmat Galati-val, majd Varsóval és Danziggal. Ami a hadirepülőgépek beszerzését illeti, ezzel egy külön társaság foglalkozik, amelynek alaptőkéjét a közeli napokban 300 millió leire emelik fel. A kormány elrendelte az I. A. R. D. társaság átszervezését.

A Cuvantul mai számában egyébként nagy cikkben foglalkozik a kereskedelmi hajóflotta kérdésével is. A lap szerint a kereskedelmi flotta kezelésénél haladéktalanul más mentálitást kell bevezetni. Addig, míg a magántársas-

Választás — karhatalom nélkül.

Főbírói értekezlet a prefekturán. — A kormánypart megkezdte a választási propagandát.

(Arad, január 9.) Ma főbírói értekezlet volt az aradi prefekturán. Lázár Ágoston dr. alispán vezetésével, a választások kérdésében. Lázár Ágoston dr. instrukciókat adott a főbíróknak a választások vezetésére vonatkozólag. Az alispán nyomatékosan figyelmeztette a közigazgatási hatóságokat arra, hogy a választásoknak

a legteljesebb szabadság jegyében kell lefolyni. Lehetőleg mellőzni kell a karhatalmat és csak a legszükségesebb biztonsági intézkedéseket kell megtenni a rend fenntartására.

Senkit nem szabad megakadályozni abban, hogy meggyőződése szerint szavazzon.

A prefektúra egyébként ma intézkedett a február 11-én kezdődő községi választásokra, amelyek 11 napig tartanak. Ezen idő alatt Arad megyében 234 faluból álló község választ tanácsot.

Ma délután és ma délután egyébként értekezlet volt Marsieu Justin dr. prefektus hivatalában, a választások ügyében. Az értekezleten az összes parlamenti képviselők résztvettek, Pop C. István kamarai elnök vezetésével és megállapodtak abban, hogy még ezen a héten megkezdik a választási propaganda munkáját.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

PÉNTEK, január 10.

Bucuresti 17. Katonazené 17.30. Román zene. 21. Szimfonikus hangverseny. — Belgrad, 21. Opera a Nemzeti Színházból. — Berlin 18. Teazene. 20. Szórakoztató zene. 21. Közvetítés Breslauból 22.30. Derű zenekar. 22.45. Szórakoztató est. — Leipzig 20.30. Lehár: „Friederike” című háromfelvonásos énekjátéka. 23. Szórakoztató zene. — Wien 16.30. Grainofon. 21.05. Ruzsalka c. háromfelvonásos opera. — Budapest 10.15. A Mándits-szalonzenekar hangversenye. 1.05. A m. kir. 1. honvédelmi ezred zenekarának hangversenye. 5. Juhay Antal előadása: „Magyar népmesék” 6.10. Garzó Zoltán előadása: „A karácsonyi alap a belső tökéletesedés szolgálatában” 6.15. Emlékező műsor.

beszélgettek velem, azután eltávoztak. Este hat óra tájban ismét eljöttek és az orvosok által kiállított bizonyítvány alapján a főügyész elrendelte szabadonbocsátásomat.

Bereczky Károlyné, Ficzay Aranka többet nem hajlandó beszélni. Csak annyit jelent ki, hogy a továbbiakat és az ő igazságát majd a közel jövőben az események fogják megmutatni. Elbucuszom. Kint sűrű fekete köd van és a mentők autója csilingelve száguld végig a Varjassy Lajos-uccán.

(p. g.)

ságok prosperálnak, az állami tengerészetnél súlyos hibák történnek.

Egyetlen teherszállítmányról négy millió lejjel kevesebbet inkasszult, mint egy romániai magántársaság. A személyszállító hajóknál a kiadások horribilisak. A kabinok ágyneműjének, valamint a terítők és asztalkendők mosása egy hajónál évenként 1 millió 250.000 lejbe kerül.

Miért? Mert a mosás nem Constantában történik, hanem az anyagot Bucurestibe szállítják, ami a mai tarifák mellett igen drága mulatság. Amikor pedig Popovitz tengernagy, nemrég elhunyt parancsnok mosóműhelyt akart felállítani, megakadályozták a terv keresztülvitelét. A bevételekre nézve a lap egyetlen próbát hoz fel. A Dacia gőzös a múlt év december 27-ikén nyolc utassal indult utnak. Az utasok között mindössze kettő volt fizető, a többi szabadjeggyel utazott.

A deficit másik oka — állapítja meg a lap — a személyzet nagy száma. Angliában van egy Alexander nevű román eredetű hajós, kinek több mint száz hajója van és két tisztviselővel dolgozik. Nálunk a tisztviselők egész hada működik a pár hajónál — fejezi be a lap az érdekes cikket.

gányzenekarának hangversenye. 8. Surányi Miklós novellából olvas fel 8.25. A közönség kedvenc gramofonlemezecsei. 9.30. Kerpely Jenő gondokaművész hangversenye. Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye.

SZOMBAT, január 11.

Bucuresti, 17. Katonazené. 20.45. Operaközvetítés. — Belgrad, 13.40. Rádiónégyes. 19. Tamburazené. 21. Viting operacénekes estje. 21.30. Rádiónégyes. 23.10. Táncczene — Berlin, 17.30. Szórakoztató zene. 21. A legújabb slágerszerzemények bemutatása szerzőjük által. 22. Kabaré, utána 1.30-ig táncczene. — Leipzig 20.30. Rádiózenekar. 22. Kabaré. Utána 1.30-ig táncczene. — Mor. Ostrava, 17.30. Ifjúsági óra zenével 18.30. Morva népdalok. 20—23.55. Közvetítés Prágából. 24. Kávéházi zene. — Wien, 19.35. Gunzel—Westor Lotte énekesnő Mahler-dalokat ad elő 20. Népszerű virtuózok és zenespecialisták. 21.30. Behr: „Kisérlet” c. bohózatának előadása. Utána a Kerngold-jazz zenéje Budapest, 10.15. Gramofonhangverseny. 13.05. Hangverseny. 5. Hrabovszky Julia novellái. 6. Ortvay György dr.: „A kereső nő szociális helyzete” 6.30. Zongoranégyesek. 7.30. Mit úzen a rádió? 8.30. Operatételadás a Studióban Planquette: Rip van Winkle. Utána: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britannia-szállóból.

„A baptisták is kaphatnak földet.”

Marsieu Justin dr. prefektus a borosjenői telepések földjeiről.

(Arad, január 9.) Megyei körökben felhívást keltett a Cuvantul tegnapi számában megjelent cikk, — amelyről az Aradi Közlöny ma beszámolt — s amelyben gazdaságtalannak mondja a lap a borosjenői telepítések munkáját és felhívja, hogy számos baptista kapott földet. Az ügyben ma beszélgetést folytattunk Marsieu Justin dr. megyei prefektussal, aki a következőket mondotta:

— Ha azt állították volna, hogy a telepítés körül szabálytalanság történt, vizsgálat tárgyává tenném az ügyet. Így azonban nem, mert nem deklaráható szabálytalanságnak, ha baptisták is kaptak földet. Egyetlen szempont létezhet csak: joga van-e valakinek földre vagy nem. Feltekezetek szerinti földosztás nem létezhetik. Különben is a kilenc baptista családdal szemben 2000 görög keleti részű földben és egy romániai területen nem történt sérelem.

KÖZGAZDASÁG.

Temesvár újabb szenzációja.

Válsághírek egy pénzügyi körből.

(Temesvár, január 9.) A bánáság fővárosának közgazdasági életét egymás után érik a legnagyobb megrázkódtatások. Az utóbbi napok mozgalmas eseményei még mindig az érdeklődés homlokterében állanak. A fizetésképtelen Hermes-bank betétesei kétségbeesetten várják a fejleményeket. Tegnap már megtörtént a bűnvádi feljelentés is és most az ügyvédség látogatott megállapítani, hogy ki felelős azért, hogy a temesvári kisexisztenciák közel félszázmillió lejt veszítenek.

Ma a Lloydul Roman biztosító intézet kért maga ellen csődöt, mert az anyaintézet, a Frankfurter Biztosító összeomlása utáni mentési akció sikertelen maradt.

És alig esendesezték le a Hermes bukása következtében felkavart hullámok, máris egy újabb szenzációról suttognak Temesváron. Egy ismert temesvári pénzügyi körből.

varairól beszélnek. Ha ez bekövetkezik, akkor valószínűleg katasztrófális következményeket von maga után. Egy újabb bankbukás Temesváron felbecsülhetetlen károkat okozna és a város kereskedelme és ipara igen súlyos helyzetbe kerülne. Nehány nappal ezelőtt már beszéltek ennek a pénzügyi körnek a zavarairól és megindult a mentési akció. Napokon keresztül folytak a tárgyalások és a temesvári bankok mindent elkövettek, hogy a bajba jutott pénzügyi kör segítségére siessenek. Tegnap még ügylátszott, hogy a szemléltető akció sikerrel végződik, mára azonban változott a helyzet s legújabb hírcink szerint a helyzet annyira súlyos, hogy komolyan számolni kell a válság lehetőségével. Temesváron ezek a hírek természetesen óriási feltűnést keltenek és városszerte nagy érdeklődéssel néznek a fejlemények elé. (—enczy.)

Bűnvádi feljelentés a Hermes-bank ellen

A betétesek a bank vezetését teszik felelőssé.

Temesvárról jelentik: A Hermes-bank ügyében beadvított kényszerregezési kérelemmel egyidőben érkezett be az ügyvédségre az a bűnvádi feljelentés is, amelyet 72 betétes aláírásával láttak el és amely sikkasztással, visszaélésekkel és magánokirathamisításokkal vádolja a bank vezetését. A feljelentésben a betétesek azt mondják, hogy a bank vezetése bűnös szándékkal, egyenesen előkészítette a Hermes összeomlását. A betétesek huszonkét személyt tesznek felelőssé, akik részeseek a vagyoni összeomlásban és ezek között van Weinberg Pál vezérigazgató, Weisz Gyula, Vrbovsky, Hoffmann Jenő, Haring Armin, özvegy Weinberg Mihályné, akik leginkább felelősek a bankban történt visszaélések miatt és ezért a feljelentők kérik ezek azonnali tartóztatását.

=A Banca Nationala a kisbankokat fuzióra kényszeríti. Bucurestiből jelentik: Az Adeverul megállapítása szerint, a Nemzeti Bank új visszleszámitolási politikája oda irányul, hogy a nagybankokat favorizálja és a kisebb pénzügyintézeteket pedig fuzióra kényszeríti, ami a bankélet konszolidálását és a kamat csökkenését fogja maga után vonni.

= Emelkednek a stabilizációs kölcsön címletei. Bucurestiből jelentik: Az 1929-es stabilizációs kölcsön címletei újabb emelkedést mutatnak a párisi tőzsdén. A francia főváros tőzsdéje 25.25 árfolyamon jegyzi a kölcsön címletét, ami a december 7-iki kibocsátás óta 1.35 frank, tehát több, mint 6 százalékos emelkedést mutat.

= Drágítanak az amerikai automobilgyárak. Érdekes híradások jelennek meg mostanában a sajtóban, az autók kereskedelmével kapcsolatban. Ezek szerint az amerikai tőzsdekrachi után az volt az általános felfogás, hogy az automobilgyárak olcsóbbodni fognak, azonban ennek ellenkezője következett be. Egyrészt az amerikai közönség vásárlóképességében beállt csökkenés nem olyan nagymértékű egyelőre, másrészt az automobilgyárak helyzete, ügylátszik, konszolidáltabb, mint gondolták, mert egyáltalán nem gondolnak árleszállításra, sőt a nagy amerikai koncernek áremelése után, már az összes gyár elhatározta magát erre a lépésre. A gyárak, hír szerint, azon az állásponton vannak, hogy a múlt évi elkecserejtett verseny hihetetlenül alacsony árait nem lehet tartani és ebben a szezonban feltétlenül keresni akarnak a kocsikon. A Packard-kocsik már is megdrágultak. Újabb áremelés volt a Buicknál és a legutóbbi napokban a Nash is felemelte az árait. Az áremelések átlagban a kocsikérték 5 százalékat teszik. Ez az indoklás legalább is erőltetett és alighanem az amerikai autógyárak ügyes üzleti trükkjéről van szó. Az autók drágulásáról szóló hírek ijesztő nummusok akarnak lenni, hogy a közönség meggyőződjön, hamarosan nekilásson az autógyárakról beszélnek. Ha ez bekövetkezik, akkor valószínűleg katasztrófális következményeket von maga után. Egy újabb bankbukás Temesváron felbecsülhetetlen károkat okozna és a város kereskedelme és ipara igen súlyos helyzetbe kerülne. Nehány nappal ezelőtt már beszéltek ennek a pénzügyi körnek a zavarairól és megindult a mentési akció. Napokon keresztül folytak a tárgyalások és a temesvári bankok mindent elkövettek, hogy a bajba jutott pénzügyi kör segítségére siessenek. Tegnap még ügylátszott, hogy a szemléltető akció sikerrel végződik, mára azonban változott a helyzet s legújabb hírcink szerint a helyzet annyira súlyos, hogy komolyan számolni kell a válság lehetőségével. Temesváron ezek a hírek természetesen óriási feltűnést keltenek és városszerte nagy érdeklődéssel néznek a fejlemények elé. (—enczy.)

sárlásnak, nehogy drágábban fizessék meg később a gépkocsit. Nem látszik valószínűnek, hogy a közönség nagy arányban hitelt adjon ezeknek a híreknek, amelyekkel azt szeretnék elérni az amerikai autógyárosok, hogy mind azokat a kocsikat, amelyek a múlt évi típusból nem keltek el, megfelelő áron adhassák el az utolsó pillanatban.

= Nem sikerült az angol kölcsönt nyélbe ütni. Bucurestiből jelentik: A Cuvantul híradása szerint, a londoni Stewart-céggel kötött kölcsönszerződés keresztülvitele nagy nehézségekbe ütközik. A megállapodás szerint a cég a londoni piacon egy millió fontos kölcsönt jegyeztet le, amelyből Stewarték a Bucuresti-Brassó közötti országutat hoznák rendbe. A lap beavatott forrásból azt az információt közli, hogy a kölcsön lejegyzése nem sikerült és így valószínűleg nem lesz semmi az egész kölcsönből. Kérdést intéz a kormányhoz, mi lesz ezután.

= Krausz Simon érdekes külföldi megbízatása. Budapestről jelentik: A budapesti piacon az a hír terjedt el, hogy Krausz Simon egy külföldi, állítólag német-amerikai konzorciumtól érdekes megbízatást kapott. Megbízatása egy évre szól s ezen idő alatt jogában van bizonyos megszabott piacokon részvényeket és egyéb a konszernhez tartozó részvényeket és értékeket eladni és plaszirozni. Hír szerint Krausz ezért a megbízatásért fix honoráriumot és megfelelő jutalékot kap.

= Esett a békebeli ezüstpénzek ára a budapesti tőzsdén. Budapestről jelentik: A nem-fémtermék piacán az ezüsttermék lényeges áresése számított eseménynek. Az ezüsttermék árlemorzsolódásának folyamán az ezüstkoronás 42 fillér árfolyamáról 34 fillérré, az 5 koronás 2.20 pengős árfolyamáról 1.80 pengőre, az ezüstforintos pedig 1.10 pengős árfolyamáról 1.00 fillérré esett vissza. Szemben az aranypénzek árveszteségével, az aranypénzek igen jól tartják magukat. A 20 koronás arany ára változatlanul 23.50—23.70, míg a 10 koronás arany árfolyama pontosan ez árfolyam 50 százalékanak felel meg. A Napoleon d'Or árfolyama 22.20 pengő, míg a 10 frankos arany 11.10 pengőbe kerül. Dacára a szilárd aranyáraknak, a vásárlások itt is teljesen elenyészőek. A legnagyobb üzlet, a beolvasztás céljaira történő vásárlások, nem a tőzsdén, hanem az Ékszer- és Drágaköcsarnokon keresztül bonyolódnak le, úgy, hogy a tőzsde arany-, ezüstpiacán csak a spekuláció eszközül hebehóba néhány kisebbértékű véleményes vásárlást. Ezenkívül rendszerint csak magánosok vásárolnak aranyérméket, ajándékozási célokra.

Az ERDELYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

A szerkesztésért felelősen
SALGÓ HENRIK

= Megegyezés a temesvári Winternitz-cég és hitelezői között. Temesvárról jelentik: Winternitz Emanuel kényszerregezési ügyében tegnap tartották meg a hitelezői értekezletet a törvényszéken. Lambrino táblabíró elnöklése alatt, Winternitz tudvalevőleg ötven százalékos egyezséget ajánlott fel a hitelezőknek a 6.900.000 lejes követelésre. Miután az ajánlatot a hitelezők kilencven százaléka elfogadta, a kényszerregezést megkötötték.

= Negyvenhét és félmillió métermázsa volt Románia tavalyi termése. A földművelésügyi minisztérium által készített mérleg szerint Románia mezőgazdasági termelése a múlt esztendőben megismerős változatosságot mutatott. Az előző évi harmincegy és félmillió métermázsa búzával szemben csak huszonhárommillió métermázsa termelt, ami ha fejenként minden lakosra napi negyven deka kenyéret számítunk, kétmillió métermázsa hiányt mutat. Míg tehát a múlt évben hat és fél millió métermázsa búzát exportálhattunk, addig ebben az évben már csak kétmillió métermázsa búzát lehetne exportálni. A tengertermés kedvező volt. Az előző évi huszonhét és félmillió mázsa tengerivel szemben a múlt évben negyvenhét és félmillió métermázsa kukorica termelt, úgy, hogy tizenegymillió métermázsa tengeri kerülhet exportra. A zab, árpa, rozs mennyisége sem minőségben, sem mennyiségben nem változott. A buza ára rendkívül esett. 1929-ban 1040 lejes maximumát ért el a buza, míg ma 640 lej csak az ára.

NYILTARTÁS.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Értesítés.

A Mitteleuropäisches Reisebüro

Berlinben, mely az összes utazási irodák központja, köriratban közli, hogy az „Idet” menetjegyroda megszűnt képviselése lenni. Ugyanakkor közli, hogy aradi képviselését a Dacia hivatalos Menetjegyrodára ruházta át, melynek címe: SÁNDOR FERENC könyvkereskedése, Bul. Reg. Maria 10.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy üzletemet a

volt M. Neuman utóda
Strada Eminescu 2. sz.
(Deák Ferenc-utca)

alá helyeztem át.

További szives pártfogásukat kérve
maradok teljes tisztelettel

I. SCHUTZ.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol egyaránt az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,

Dohánytőzsde volt Deák Ferenc-u. 15. (Oppenheimer-ház.)

Karácsonyi-terület volt Weitzer János-utca.

Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Deák-utca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadólivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltétlenül meg fog jelenni.

!!Nagy occasio!!

A raktáron levő összes női és leányka télikabátok és szörmebundák minden elfogadható áron lesznek kiárúsítva.

!!Nagy occasio!!

Julia PLESZ Gyula cégnél Arad,

FIGYELEM!!

a színház hátsó bejáratával szemben. Kérem a címre figyelni!

FIGYELEM!!

Rádiókészülékek

6-18 havi részletfizetésre kaphatók.

„SIRIUS” Elektrotechnikai Vállalat

Arad, Str. Eminescu 1. (Deák F.) Fehér Kereszt épület.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8. Helyre 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel ki-vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélveggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok teljes levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

HAZASSÁG.

FÉRJHEZ MENNE 34 éves, gyermekei-
len nőrő, saját juttatással és római kész-
pénzzel rendelkező, kitűnő gazdaszony
— feltétlenül úriemberhez. Tejes című le-
veleket „Barna nő” jellegűen az Aradi
Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 192

ALKALMAZÁS.

KERÉSEK szobaleányt, volt Orczi-ucca
15 szám. 166

FELSŐ fémipariszkolát végzett, nagy
gyári gyakorlati ismeretű, ügyvezető-
helyettesi keresünk azonnali belépésre.
Vasváros, Baja-Marg. 189

LAKÁS.

BUTOROZOTT szoba január 15-re kiadó,
volt Perényi-ucca 7.

FÖTÉREN első emeleti három nagy
szobából és előszobából álló helyiség,
mely főleg üzleti célokra (irodának, di-
vatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rend-
kívül alkalmas, azonnal kiadó. Cím az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában

NÉT szoba, konyha 1-6 emeleti lakás
a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában

FÖTÉREN kétszobából álló helyiség
azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny
kiadóhivatalában.

VÉTELESELADÁS.

FASZJKERÉK (szijtársa) minden mé-
reiben legolcsóbban kapható Blum La-
jos utódnál, Oradea, Str. Rosiori 1,
Tel. 158. 162

KARÁCSONYRÓL visszamaradt áruk
feltűnő olcsó áron kaphatók u. m.:
zsír asztalok, hintaszék, lámpások,
márvány és bronzszobrok, szőnyegek,
girandolok, kandelaberek, antik butorok,
háló, ebédlő, szalonberendezések, intar-
ziás szalon, antik oszlopos órák, zené-
lő óra, Biedermayer falli óra, barokk stílusú
kredenc, külön jötelok, szekrények, asz-
talok, székek, ágyak, márvány és fa-
oszlopok szobroknak, márkás porcellá-
nok, antik asztali lámpák, íróasztal, tü-
rök, festmények, kézimunkák, stb. stb.
SALGÓNE bizományi üzlete, Str. Horia
1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota 1000

DIVATOS, új barna női bunda; rövid, fe-
tete Biedermeier-zongora; aladó, Salacz-u.
varok, Papírüzlet. 160

Salgóné bizományi üzlete

Arad, Strada Horia (Széchenyi-ucca) 1.
Neuman-palota.

bizományba vesz és elad:

antik és modern butorokat, szőnyegek,
dísztárgyakat, órákat, porcellánokat,
festményeket, complete szobaberende-
zéseket, szarvakat, férfi és női bundákat

NAGYMENNYISÉGŰ PLÉHPÁNT eladó.
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1151

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek
tisztítására keresünk megvételre. Cím
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

URES FESTÉKES HORDÓK eladó. —
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában 1454

MACULATURA PAPIR 5 kilogramm csoma-
gokban kapható az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában 50

ÜZLETEK.

JOMANTELÉLÉ füzletnek egy tars ke-
restetik. Címeket „Fa” jellegűen az Aradi
Közlöny kiadóhivatalában. 191

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sar-
kánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy
vevőkörrel rendelkező keleti és
ítszítőüzlet volt, azonnal kiadó. Cím
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

A BULEV, Rex, Maria forgalmas helyén
egy tágas üzlethelyiség berendezéssel
májusra átadó. Cím az Aradi Közlöny
kiadóhivatalában. 165

SZIKVIZGYÁR teljes felszereléssel, üve-
gekkel eladó. Gyógyszertár Gbioroc 178

Mirdesszen a 45 éve
fennálló
„Aradi Közlöny”-ben

A leg-
moder-
nebb
és vízvezeték javítások jutá-
nyos ár-
ban kö-
szülnek

Lukács Str. Brătianu
(Weitzer J.-ucca)
19. szám.

„HIS MASTER'S VOICE” „COLUMBIA”
gramofonok
12 havi részletfizetésre kaphatók.
Hangtiszta és erős hangú.
HAMMER ZSIGMOND és FIA Arad, Bui, Regele Ferdin-
and 27. (Bura-Bent tér)

Județul Arad, Circumscripțiunea II.
Rol. No. 612.

PUBLICATIUNE DE VÂNZARE.

Subsemnatul perceptor final con-
form art. 27. din legea de urmărire,
fac cunoscut prin aceasta că în ziua
de 13. Ianuarie anul 1930. la ora 15
se va vinde prin licitație la fața
locului averea Csatlós Stefan Str.
Dorobanților, obiectele ce i s'au se-
chestrat prin procesul verbal cu No.
1301 pentru neplata sumei de lei
122041 datorită din impozit direct și
amanda pe timpul 1929.

Obiectele sechestrate sunt notate
pe contra pagină.

Prin urmare, acei cari vor voi a
concura la licitația acestor obiecte să
se prezinte la locul indicat în ziua și
ora fixată.

Se cere concurenților să depună
mai întâi o garanție de 10% din va-
loarea obiectelor.

Dat astăzi 17 Dec. 1929.

188

Perceptor:
Haász.

Nr. G. 451—1929.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

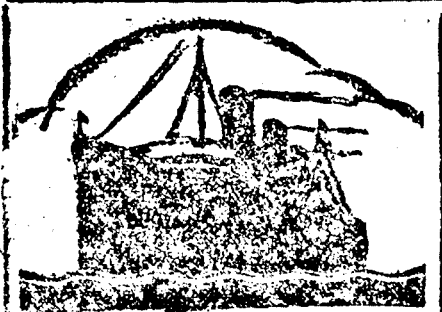
Subsemnatul delegat judiciar aduc
la cunoștință publică în senzul legii
articolul LX din 1881 § 102 respecti-
ve XLI din 1908 § 19 cumcă lucruri-
le următoare s. a. cai, căruță, plug de
fier, perină care în urma decizului
Nr. 3980 din anul 1928 al Tribunalului
din Chișineu-Criș s'au executat în
Cerneiu în favorul executorului
Banca Unio din Chișineu repr. prin
advocat Dr. Lazar Alexandru din
comuna Cerneiu No. 17 pentru in-
căsarea capitalului de 6300 Lei și
acces prin execuție de acoperire și
cari s'au prețuit în 12.100 Lei se vor
vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licita-
țiuni, pe baza decizului Nr. G. 451—
1929 al judecătoriei rurale din Ineu
se fixează termenul pe 25. Ianuarie
anul 1930 la orele 5 d. m. în comuna
Cerneiu, la locuința urmăritului și
toți cari au voie de a cumpăra sunt
invitați prin acest edict cu observa-
rea aceia, că lucrurile susamintite
vor fi vândute în senzul legii LX din
1881 § 107 și 108 celor cari dau mai
mult, pe lângă solvire în bani gata
și în caz necesar și sub prețul de
strigare.

Pretențiunea care e de încasat
face 6300 Lei capital, dobânzile cu
11% socotind din 1. Iunie 1928 iar
spesele până acum staverite de 2388
Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la
licitație ar fi fost executate și de
alți și aceștia și-ar fi câștigat dreptul
de acoperire, licitația prezentă este
ordonată și în favorul acestora în
senzul articolului XLI din 1908 § 20.
Dat în Ineu, la 30 Decembrie 1929.

Grefier, delegatul judecătoresc



Délamerikába

(Argentina, Uruguay, Chile)

Középamerikába

(Columbia, Venezuela, Cuba, Mexico)

Kanadába és

Eszakamerikába

a hirtelleges és közismert

Hamburg—Amerika Linie

legmodernebb gőzcsövek, melyek el-
helyezés, kényelem és oltság tekintet-
ben a legjobbat nyújtanak.
Felvilágosítások és ismertetők díj-
mentesen kaphatók:

Hamburg—Amerika Linie

S. A. R.

Lazarovitz L. H. vezérigazgató

Arad, Str. Eminescu 12.

Timisoara, Str. Meroy 2.

Nr. G. 450—1929.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul del. judiciar aduc la
cunoștință publică în senzul legii ar-
ticolul LX din 1881 § 102 respecti-
ve XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile ur-
mătoare s. a. cai, inteaia, tresură, pe-
rină care în urma decizului Nr. 2673
din anul 1928 al Tribunalului din
Chișineu-Criș s'au executat în Cer-
meiu în favorul executorului Banca
Unio din Chișineu repr. prin avocat
Dr. Lazar Alexandru din comuna
Cerneiu No. 367 pentru încăsarea
capitalului de 15.000 Lei și acces
prin execuție de acoperire și cari
s'au prețuit în 16.000 Lei se vor vin-
de prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licita-
țiuni, pe baza decizului Nr. G. 450—
1929 al judecătoriei rurale din Ineu
se fixează termenul pe 25. Ianuarie
anul 1930 la orele 4 d. m. în comuna
Cerneiu, la locuința urmăritului și
toți cari au voie de a cumpăra sunt
invitați prin acest edict cu observa-
rea aceia, că lucrurile susamintite
vor fi vândute în senzul legii LX din
1881 § 107 și 108 celor cari dau mai
mult, pe lângă solvire în bani gata
și în caz necesar și sub prețul de
strigare.

Pretențiunea care e de încasat
face 15.000 Lei capital, dobânzile cu
11% socotind din 14. Maiu 1928 iar
spesele până acum staverite de 2706
Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la
licitație ar fi fost executate și de
alți și aceștia și-ar fi câștigat dreptul
de acoperire, licitația prezentă este
ordonată și în favorul acestora în
senzul articolului XLI din 1908 § 20.
Dat în Ineu, la 30 Decembrie 1929.

Grefier, delegatul judecătoresc